

ເອກະສານປະກອບການສອນວິຊາ

ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ

Community and Social Forest

ສໍາລັບຫຼັກສູດຊັ້ນສູງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດເນີນສູງ

ຂຽນໂດຍ: ອຈ. ສິມເພັດ ແກ້ວສະຫວັດ

ກວດແກ້ໂດຍ: ຄະນະກຳມະການພັດທະນາຫຼັກສູດ ວກປໜ

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:



ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ:



ອົງການ ເຮວວິຕັດ | ສປປ ລາວ
ສະຣີດເສີຍການສ່ວນເມີນຊາວບ້ານ



ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການໂດຍ:



Bern University of Applied Sciences
School of Agricultural, Forest
and Food Sciences

ກຸມພາ 2016

ຄຳນຳ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ບັນລຸ 3 ແຜນງານ ແລະ 10 ແຜນດຳເນີນງານ ຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ວາງອອກ ກໍຄື 3 ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຂອງລັດຖະບານ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ VIII ຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ໂດຍຖືເອົານະໂຍບາຍ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນລົງເທື່ອລະກ້າວ, ນຳພາປະເທດຊາດ ໃຫ້ຫຼຸດພື້ນອອກຈາກການເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ການສ້າງສາປະເທດຊາດ ໃຫ້ກາຍເປັນປະເທດອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຫັນສະໄໝ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຖືເອົາວຽກງານ ການກໍ່ສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າ

ປະຈຸບັນເຫັນໄດ້ວ່າ ພະນັກງານວິຊາການດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃນລະດັບຕ່າງໆໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຍັງບໍ່ທັນມີຄຸນນະພາບດີເທົ່າທີ່ຄວນ ແລະ ມີຈຳນວນບໍ່ພຽງພໍ ນັບແຕ່ຂັ້ນສູນກາງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ. ສະນັ້ນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກຳນົດຍຸດທະສາດການປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາລະບົບການສຶກສາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຕ່ນີ້ຫາ ປີ 2020 ເຊິ່ງຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດ ແມ່ນການພັດທະນາສີມິແຮງງານຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໂດຍມີການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນ-ການສອນ ໃຫ້ເຂົ້າກັບລະບົບການສົ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ, ການສ້າງຫຼັກສູດທີ່ເນັ້ນຄວາມຊຳນານ, ການສິດສອນທີ່ເນັ້ນເອົາຜູ້ຮຽນເປັນສູນກາງ. ດັ່ງນັ້ນ ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດດ້ານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ກໍ່ສ້າງໃໝ່ ດ້ວຍຮູບການຝຶກອົບຮົມ, ຍົກລະດັບໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະກາງ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ໄດ້ນັກວິຊາການທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ມີຄວາມຊຳນານ ແລະ ມີຄຸນສົມບັດທີ່ເໝາະສົມ. ເພື່ອຕອບສະໜອງ ໃຫ້ທ່ວງທັນກັບສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ທາງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ຈຶ່ງໄດ້ພັດທະນາຫຼັກສູດຊັ້ນສູງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງຂຶ້ນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ 4 ສາຂາວິຊາ ເຊັ່ນ: ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ ແລະ ການປະມົງ, ປ່າໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດກະສິກຳ. ຫຼັກສູດນີ້ ໄດ້ເນັ້ນຄວາມຊຳນານ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ເພື່ອກໍ່ສ້າງພະນັກງານວິຊາການດ້ານການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ອອກຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ໃນບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານຫຼັກສູດແຫ່ງຊາດລະດັບຊັ້ນສູງທຸກປະການ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຮຽນການສອນໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ມີຄວາມສະດວກ, ຈະຕ້ອງມີການພັດທະນາບັນດາເອກະສານທີ່ສຳຄັນຂອງຫຼັກສູດ ເຊັ່ນ: ເອກະສານຫຼັກສູດ, ຄຳອະທິບາຍເນື້ອໃນຫຍໍ້ຂອງແຕ່ລະວິຊາ, ແຜນການຮຽນການສອນ ແລະ ເນື້ອໃນການສິດສອນລະອຽດຂອງແຕ່ລະວິຊາ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ: ປຶ້ມຄູ່ມືການຮຽນການສອນ. ສະນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືຂອງແຕ່ລະວິຊາທີ່ມີໃນຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວນີ້ ເພື່ອຕອບສະໜອງຈຸດປະສົງຂອງຫຼັກສູດ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ 5 ອົງປະກອບຫຼັກດັ່ງນີ້: 1). ການສ້າງຄວາມຊຳນານ, 2). ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, 3). ຕິດພັນກັບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເຂດເນີນສູງ, 4). ເນັ້ນການເຮັດພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ແລະ 5). ການມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານບົດບາດຍິ່ງຊາຍ

ໃນການພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ມີການມອບໝາຍໃຫ້ອາຈານຮັບຜິດຊອບສິດສອນຫຼັກ ແລະ ອາຈານຊ່ວຍເປັນຜູ້ຂຽນຂຶ້ນ ໂດຍໄດ້ຜ່ານຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນທີ່ຈຳເປັນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຫຼັກການ, ການໄປທັດສະນະສຶກສາ, ການຄົ້ນຄວ້າເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການແລກປ່ຽນຄຳຄິດເຫັນ ແລະ ຂໍ້ຄຳປຶກສາຈາກບັນດາຜູ້ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການ ຈາກສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ໜ່ວຍງານອື່ນໆ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ກໍໄດ້ມີການກວດແກ້ເນື້ອໃນ ໂດຍຄະນະຊື່ນຳ ແລະ ຄະນະກຳມະ

ການພັດທະນາຫຼັກສູດຂອງວິທະຍາໄລ, ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ: ທ່ານ ຄຳຜຸຍ ພອນໄຊ, ທ່ານ ເພັດສະໝອນ ຖານະສັກ, ທ່ານ ທອງສະມຸດ ພູມມາສອນ, ທ່ານ ອຳໄພວັນ ສຸກສັນຕິ, ທ່ານ ທອງເພັດ ຈິດຕະບູບຜາ, ທ່ານ ສີສຸກ ວິລະບຸດ, ທ່ານ ນ. ໜໍ່ຄຳ ວິລະວົງສາ, ທ່ານ ພູທອນ ຈັນທະວົງສາ, ທ່ານ ອຸທອງ ວົງແສນເມືອງ, ທ່ານ ມຸນິຊາ ພິງບັນດິດ, ທ່ານ ຈັນທອນ ທອງສະໄໝ, ແລະ ທ່ານ ນິກອນ ສຸດທິວົງ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍຍັງມີ ທ່ານ ນາງ Andrea Schroeter ແລະ ທ່ານ ນາງ Silvia Junt ຫົວໜ້າໂຄງການປັບປຸງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ (SURAFCO) ພ້ອມດ້ວຍບັນດາຊ່ຽວຊານທີ່ປຶກສາທາງດ້ານເຕັກນິກ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດອີກຈຳນວນໜຶ່ງ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຢ່າງໃກ້ຊິດ

ວຽກງານພັດທະນາຫຼັກສູດ ແມ່ນຈຸດປະສົງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນຂອງໂຄງການ SURAFCO ທີ່ໄດ້ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ອົງການ HELVETAS Swiss Intercooperation ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນທຶນ ຈາກອົງການຮ່ວມິ ແລະ ພັດທະນາຂອງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC) ຕັ້ງແຕ່ປີ 2009 ເປັນຕົ້ນມາ, ແລະ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນດ້ານເຕັກນິກ ໃນການພັດທະນາໂຄງສ້າງຂອງຫຼັກສູດ ຈາກຄະນະກະເສດສາດ, ປ່າໄມ້ ແລະ ວິທະຍາສາດອາຫານ ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລເບີນ (HAFL)

ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ແລະ ຮູ້ບຸນຄຸນນຳທຸກ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານທຶນຮອນ ແລະ ວິຊາການ, ການມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືນີ້ຂຶ້ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຮຽນການສອນ. ນອກຈາກນັ້ນ ເອກະສານດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງສາມາດນຳໄປປັບໃຊ້ໃນທຸກໆວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນທົ່ວປະເທດ. ໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງນັ້ນ, ຖ້າຫາກພົບເຫັນຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງ ແລະ ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງເໝາະສົມ ປະການໃດ ກະລຸນານຳສິ່ງຂໍ້ຄິດເຫັນ ແລະ ຄຳຕຳໜິຕິຊົມໄປທີ່ວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ ຊາບ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປປັບປຸງແກ້ໄຂໃຫ້ດີກວ່າເກົ່າໃນອະນາຄົດ

ບົດນຳ

ປຶ້ມຄູ່ມືກ່ຽວກັບ “ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ” ເຫຼັ້ມນີ້ຜູ້ຂຽນໄດ້ຂຽນຂຶ້ນ, ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ເພື່ອແນໃສ່ຮັບໃຊ້ ການຮຽນການສອນ ໃນລະບົບໃນລະບົບຊັ້ນສູງ ຂອງວິທະຍາໄລກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ພາກເໜືອ. ຜູ້ຂຽນໄດ້ ຮວບຮວມ ແລະ ຮຽບຮຽງຂຶ້ນມາຈາກເອກະສານ ແລະ ປຶ້ມຄູ່ມືທີ່ເປັນພາສາລາວ ແລະ ພາສາຕ່າງປະເທດ, ຜົນຂອງການທົດລອງທາງດ້ານການຈັດການ ແລະ ນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ຂອງຊຸມຊົນຕ່າງໆ ແລະ ຈາກ ການສອບຖາມນຳຜູ້ປະສົບຜົນສຳເລັດໃນທາງດ້ານອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ

ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍແຕ່ລະບົດຮຽນໃນປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ ແມ່ນເພື່ອເປັນບ່ອນອີງ ແລະ ເປັນທິດທາງອັນໜຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ບັນດານັກວິຊາການ ແລະ ນັກສຶກສາ ພ້ອມຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ມັກໃນການອະນຸລັກ ແລະ ນຳໃຊ້ ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ໄດ້ເຂົ້າໃຈເຖິງເຕັກນິກວິທີການຕ່າງໆ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກປ່າໄມ້ ເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນຂັ້ນພື້ນຖານ

ໃນປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ ຈະໄດ້ເວົ້າເຖິງວິວັດທະນາການໃນການຈັດການອະນຸລັກປ່າໄມ້, ອົງປະກອບຕ່າງໆ ຂອງປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ, ການວາງແຜນ ແລະ ຈັດການປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກ ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

ປຶ້ມເຫຼັ້ມນີ້ໄດ້ຈັດພິມຂຶ້ນເທື່ອທຳອິດ, ຍ່ອມມີຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງຫຼາຍດ້ານ ຈະເປັນດ້ານເນື້ອໃນ ແລະ ຄຳສັບ ຫຼື ສຳນວນ, ເພາະສະນັ້ນ ໃນນາມຜູ້ຂຽນຂໍສະແດງຄວາມຍິນດີຮັບເອົາຄຳຕຳນິຕິຊົມ ແລະ ຂໍ ຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ຕໍ່ຄຳແນະນຳຈາກຜູ້ອ່ານທຸກໆທ່ານດ້ວຍຄວາມຈິງໃຈ, ເພື່ອຈະໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ແກ້ໄຂ ເນື້ອໃນທີ່ຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ແລະ ແກ້ໄຂເພີ່ມເຕີມ ໄປຕາມການປ່ຽນແປງວິວັດທະນາການຂອງຍຸກສະໄໝ ໃຫ້ຄົບຖ້ວນສົມບູນຢູ່ງໍຂຶ້ນ

ສາລະບານ

ໜ້າ

ຄຳນຳ.....	i
ບົດນຳ.....	iii
ສາລະບານ	iv
ສາລະບານຮູບ	viii
ບົດທີ 1 ວິວັດທະນາການປ່າໄມ້ສັງຄົມ	1
1.1 ວິວັດທະນາການການເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມ.....	1
1.1.1 ການຈັດການປ່າໄມ້ເພື່ອໃຊ້ສອຍຕາມຄວາມຕ້ອງການ.....	1
1.1.2 ການຈັດການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ	1
1.1.3 ການຊຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາ.....	1
1.2 ແນວຄວາມຄິດໃນການຈັດການປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (ມີສ່ວນຮ່ວມ).....	2
1.3 ບົດບາດຄວາມສຳຄັນຂອງປ່າໄມ້	2
1.4 ຫຼັກໃນການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມ.....	3
1.4.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງມະນຸດຕໍ່ລະບົບນິເວດ.....	3
1.4.2 ການຈັດການປ່າສັງຄົມເພື່ອການພັດທະນາ	3
1.4.3 ການກະຈາຍອຳນາດປົກປັກຮັກສາລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ	3
1.5 ຄວາມໝາຍຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ.....	3
1.6 ອົງປະກອບຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ	3
1.6.1 ອົງປະກອບທາງດ້ານຊຸມຊົນ.....	3
1.6.2 ອົງປະກອບທາງດ້ານປ່າໄມ້	4
1.6.3 ອົງປະກອບທາງດ້ານກະສິກຳ.....	4
1.7 ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມ	4
1.8 ປະເພດຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ	5
1.8.1 ການປ່າສັງຄົມເພື່ອຜົນຜະລິດ	5
1.8.2 ການປ່າສັງຄົມເພື່ອການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ.....	6
1.8.3 ການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ	6
1.9 ປັດໃຈໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ	6
1.9.1 ປັດໃຈພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ	6
1.9.2 ປັດໃຈພາຍນອກທ້ອງຖິ່ນ	7
ບົດທີ 2 ປ່າໄມ້ສັງຄົມກັບການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ.....	9
2.1 ບັນຫາການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ.....	9
2.2 ການຂາດເຂີນປັດໃຈຄວາມຈຳເປັນຂັ້ນພື້ນຖານ.....	10

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ໜ້າ

2.2.1	ການຂາດເຂີນຊັບພະຍາກອນສໍາລັບການພັດທະນາໃນທ້ອງຖິ່ນ.....	10
2.2.2	ຂາດການແກ້ໄຂບັນຫາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເປັນລະບົບ	10
2.2.3	ຂາດການຮ່ວມມືກັບປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ.....	10
2.3	ການນໍາເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ	11
2.4	ບົດບາດຂອງການປ່າໄມ້ສັງຄົມຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດ.....	12
2.4.1	ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ	12
2.4.2	ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ.....	12
2.5	ບົດບາດຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມຕໍ່ສັງຄົມ.....	13
2.6	ບັນຫາຂອງການນໍາເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ	13
ບົດທີ 3	ເສດຖະກິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ	14
3.1	ເສດຖະກິດກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້.....	14
3.1.1	ຄວາມສໍາຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້	14
3.1.2	ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ.....	14
3.1.3	ຫຼັກການໃນການຈັດການປ່າໄມ້ຊຸມຊົນແງ່ເສດຖະກິດ	15
3.2	ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ	16
3.2.1	ການພິຈາລະນາຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ	16
3.2.2	ຜົນຜະລິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ	16
3.3	ການຕະຫຼາດປ່າໄມ້ສັງຄົມ.....	16
ບົດທີ 4	ອາຊີບເສີມ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໄມ້ຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ	18
4.1	ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງອາຊີບເສີມ ແລະ ອາຊີບຫຼັກ	18
4.1.1	ອາຊີບຫຼັກ.....	18
4.1.2	ອາຊີບເສີມ	18
4.2	ແນວທາງການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອອາຊີບ	19
4.3	ອຸດສາຫະກຳໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຊຸມຊົນ.....	19
ບົດທີ 5	ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ກັບປະຊາຊົນຢູ່ບ້ານອ້ອມຂ້າງປ່າ.....	20
5.1	ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອການພັດທະນາຊຸມນະບົດ	20
5.2	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດກັບການມີສ່ວນຮ່ວມ	20
5.2.1	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດຕາມແຜນການຂອງຂັ້ນເທິງ.....	20
5.2.2	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບວາງແຜນ ທີ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ມີສ່ວນຮ່ວມ	20
5.2.3	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດທີ່ສົ່ງໃຫ້ປະຊາຊົນປະຕິບັດ	20
5.2.4	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບມີສິ່ງຈູງໃຈ.....	21
5.2.5	ການພັດທະນາຊຸມນະບົດທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ເກີດມີແນວຄວາມຄິດ	21

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ໜ້າ

5.3	ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ	21
5.3.1	ຄວາມຈຳເປັນໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ	21
5.3.2	ພື້ນຖານແຫ່ງຄວາມສຳເລັດໃນການສ້າງປ່າໄມ້ສັງຄົມ	21
5.3.3	ຄວາມສຳຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ປ່າໄມ້ສັງຄົມ	21
5.4	ການທີ່ປະຊາຊົນຍອມຮັບ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື	22
5.4.1	ການຍອມຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ	22
5.4.2	ຄວາມຮູ້ສຶກຜູກພັນ ແລະ ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ	22
5.4.3	ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ	22
5.4.4	ປະຊາຊົນມີຄວາມສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນ	22
5.5	ແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ	22
5.5.1	ຜົນປະໂຫຍດທີ່ປະຊາຊົນຈະໄດ້ຮັບ	22
5.5.2	ຄວາມທຸກຍາກຂອງຊຸມຊົນ	22
5.5.3	ຄວາມສົນໃຈຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ	23
5.5.4	ການບັງຄັບໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.6	ເງື່ອນໄຂພາໃຫ້ເກີດການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.6.1	ປະຊາຊົນຕ້ອງມີອິດສະຫຼະໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.6.2	ປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມສາມາດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.6.3	ຕ້ອງມີລະບຽບທີ່ດີໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.6.4	ປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມເຕັມໃຈໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.7	ຮູບແບບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ	23
5.7.1	ການມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍກົງ	24
5.7.2	ການມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍຜ່ານກຸ່ມ	24
5.8	ລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ	24
5.8.1	ລະດັບໜຶ່ງບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມເລີຍ	24
5.8.2	ການມີສ່ວນຮ່ວມໜ້ອຍໜຶ່ງ	24
5.8.3	ການມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍກວ່າໜ້ອຍໜຶ່ງ	24
5.8.4	ການມີສ່ວນຮ່ວມປານກາງ	24
5.8.5	ການມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍກວ່າປານກາງ	24
5.8.6	ການມີສ່ວນຮ່ວມສູງ	24
5.8.7	ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນອຸດົມການ	24

ສາລະບານ (ຕໍ່)

ໜ້າ

ບົດທີ 6	ຫຼັກການ ແລະ ອົງປະກອບການຈັດວາງແຜນປ່າໄມ້ສັງຄົມ	25
6.1	ຫຼັກການວາງແຜນ.....	25
6.1.1	ຄວາມໝາຍຂອງການວາງແຜນ.....	25
6.1.2	ຊະນິດຂອງການວາງແຜນ	25
6.1.3	ການວາງແຜນແບບດັ່ງເດີມ	25
6.1.4	ການວາງແຜນຕາມວັດຖຸປະສົງ.....	26
6.1.5	ການວາງແຜນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວັດຖຸປະສົງ.....	26
6.2	ຂະບວນການຈັດຕັ້ງໂຄງການ	27
6.2.1	ການກຳນົດໂຄງການ	27
6.2.2	ການກະກຽມໂຄງການ.....	27
ເອກະສານອ້າງອີງ.....		28

ສາລະບານຮູບ

ຮູບທີ່		ໜ້າ
1.	ແນວຄວາມຄິດໃນການຈັດສັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ.....	2
2.	ອາຊີບເສີມ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໄມ້ຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມແສນສີ	6
3.	ດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ.....	7
4.	ການພັດທະນາຕະຫຼາດພູຄູນ.....	9
5.	ການນຳເອົາປ່າໄມ້ເຂົ້າມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ.....	12
6.	ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ	15
7.	ຕົວຢ່າງການປະກອບອາຊີບຂອງປະຊາຊົນໃນຊຸມນະບົດ.....	18

ບົດທີ 1

ວິວັດທະນາການປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຈຸດປະສົງ

- ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ
 - ເຂົ້າເຈົ້າຮູ້ກ່ຽວກັບວິວັດທະນາການປ່າໄມ້ສັງຄົມ
 - ເຂົ້າໃຈບົດບາດຄວາມສໍາຄັນຂອງປ່າໄມ້
 - ກໍາໄດ້ຫຼັກການໃນການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມ
 - ອະທິບາຍຄວາມໝາຍ ຄວາມສໍາຄັນຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

1.1 ວິວັດທະນາການການເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ການເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແມ່ນເລີ່ມຈາກການຈັດການປ່າໄມ້ ຕັ້ງແຕ່ສະໄໝປະຖົມບູຮານ ມາຮອດປະຈຸບັນ ການທໍາລາຍປ່າໄມ້ແຕ່ລະໄລຍະແມ່ນມີຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຈາກ:

- ການຈຸດປ່າເພື່ອລ່າສັດ
- ການຈຸດປ່າເພື່ອການປູກຝັງທາງດ້ານກະສິກໍາ ເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານໃນການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ສ່ວນຫຼວງຫຼາຍແມ່ນການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍຂອງບັນດາປະເທດຕ່າງໆໃນເຂດຮ້ອນ

- ການບຸກເບີກພື້ນທີ່ເພື່ອການຜະລິດແບບຖາວອນ

ປ່າໄມ້ສັງຄົມໄດ້ກໍາເນີດເກີດຂຶ້ນໃນບໍລິເວນແຄມນ້ຳທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນເຊັ່ນ: ລາວຂອງພວກເຮົາບໍລິເວນແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ສາຂາຂອງນ້ຳຂອງຕ່າງໆທີ່ເປັນທົ່ງພຽງ ໃນໄລຍະນີ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ມີການປັບປຸງພັນພືດ ຈຶ່ງເກີດມີການແລກປ່ຽນແນວພັນພືດເຊິ່ງ ແລະ ກັນ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ ແລະ ໄດ້ມີການແລກປ່ຽນສິນຄ້າທາງດ້ານກະສິກໍາເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງກຸ່ມກະສິກອນດ້ວຍກັນ ແລະ ລະຫວ່າງປະເທດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ເມືອງຕ່ຳໆມາ

1.1.1 ການຈັດການປ່າໄມ້ເພື່ອໃຊ້ສອຍຕາມຄວາມຕ້ອງການ

ຫຼັງຈາກທີ່ປະເທດເຢຍລະມັນປະລາໄຊໃນສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ 2 ໃນສະຕະວັດທີ 19 ແລ້ວປ່າໄມ້ໄດ້ຖືກທໍາລາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ປະຊາຊົນກໍມີການບຸກເບີກພື້ນທີ່ປ່າ ເພື່ອທໍາການຜະລິດ, ຄວາມຕ້ອງການໃນການນໍາໃຊ້ປ່າກໍເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ນັກວິທະຍາສາດທາງດ້ານປ່າໄມ້ ກໍເກີດມີແນວຄິດໃນການຈັດການປ່າຢ່າງເປັນລະບົບໃນປ່າຂອງລັດແບບຍືນຍົງ

1.1.2 ການຈັດການນໍາໃຊ້ປ່າໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຈັດການປ່າໄມ້ໃນລະດັບຕ່າງໆ ຂອງບັນດາປະເທດທີ່ມີບັນຫານັ້ນ ກໍໃຫ້ເກີດມີແນວຄວາມຄິດໃນການພັດທະນາປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ໂດຍໃຫ້ປະຊາຊົນມີສ່ວນໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຢ່າງສົມເຫດສົມຜົນ

1.1.3 ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາ

ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອການຄ້າ ຈະເກີດຂຶ້ນກັບບັນດາປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ແລະ ກໍາລັງພັດທະນາທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ເງິນຕາຕ່າງປະເທດ ເຂົ້າມາພັດທະນາປະເທດຂອງຕົນ ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວມາຂ້າເທິງນີ້ ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບຄວາມສະໜັບສະໜູນໃຫ້ນໍາໄປໃຊ້ກັບບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ປະເທດທີ່ນອນຢູ່ໃນເຂດຮ້ອນໃນທົ່ວໂລກ ເພື່ອເປັນການຟື້ນຟູ, ປົກປັກສາ ແລະ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

1.2 ແນວຄວາມຄິດໃນການຈັດການປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ (ມີສ່ວນຮ່ວມ)

ມີ 3 ແນວຄວາມຄິດຄື:

- ການຈັດການປ່າໄມ້ເພື່ອຜົນພະລິດການຍືນຍົງ
- ການຈັດການປ່າໄມ້ເພື່ອໃຊ້ສອຍ
- ການຈັດການປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ

ຈາກແນວຄວາມຄິດຂ້າງເທິງ ການຈັດການປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບການສົນໃຈ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ນຳໄປໃຊ້ໃນການຈັດການ ແລະ ການພັດທະນາປ່າໄມ້ໂດຍແທ້ຈິງ. ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງທີ່ຄົ້ນຄິດມາໃໝ່ ແຕ່ເປັນສິ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນຫຼາຍໆປະເທດເຊັ່ນ: ການຮັກສາພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນຂອງບ້ານກຳລັງພັດທະນາເຊິ່ງປະຊາຊົນໃນບັນດາບ້ານຕ່າງໆ ໄດ້ຮ່ວມກັນໃຊ້ປ່າໄມ້ຈາກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ໃນສະພາບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຮັກສາປ່າເພື່ອເປັນແຫຼ່ງຕົ້ນນ້ຳ, ການຮັກສາເພື່ອເປັນບ່ອນໃນການປະກອບພິທີກຳຕ່າງໆ, ການຮັກສາປ່າເພື່ອເປັນແຫຼ່ງໄມ້ໃຊ້ສອຍ, ອາຫານ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ, ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນທີ່ມີຕໍ່ປ່າໄມ້ ເຊິ່ງມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງຊຸມຊົນຕໍ່ຊຸມຊົນ ແລະ ສະພາບພື້ນທີ່ພູມສັນຖານຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກັບລະບົບການຈັດການປ່າໄມ້ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງວັດທະນາທຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້



ຮູບທີ 1 ແນວຄວາມຄິດໃນການຈັດສັນປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ

1.3 ບົດບາດຄວາມສຳຄັນຂອງປ່າໄມ້

ປ່າໄມ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ມະນຸດທາງທັງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ

- ທາງກົງ: ປ່າໄມ້ເປັນບ່ອນສະໜອງອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ ເຊິ່ງຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ ເປັນປັດໃຈພື້ນຖານຂອງການດຳລົງຊີວິດຂອງມະນຸດ (ປັດໃຈ 4)

– ທາງອ້ອມ: ປ່າໄມ້ໃຫ້ນ້ຳ, ອາກາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ດີຕໍ່ມະນຸດ ນອກນີ້ ຍັງເປັນບ່ອນສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ໃນສັງຄົມມະນຸດໄດ້ມີການວິວັດປ່ຽນແປງໄປຕາມວິວັດທະນາການຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈ ກໍ່ສູງຂຶ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ມີການປ່ຽນ ແປງໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການໃນການພັດທະນາແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ

1.4 ຫຼັກໃນການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດຕໍ່ໃນທ້ອງຖິ່ນສູງສຸດ ການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມ ມີຫຼັກການຢູ່ 4 ປະການ ຄື:

1.4.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງມະນຸດຕໍ່ລະບົບນິເວດ

ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງສັງຄົມມະນຸດ ກັບລະບົບນິເວດຂອງສັງຄົມປ່າໄມ້ ນັກວິທະຍາສາດ ທາງດ້ານປ່າໄມ້ໄດ້ເວົ້າວ່າ: ສັງຄົມມະນຸດ ແລະ ສັງຄົມພືດ ເປັນສັງຄົມມີການພົວພັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ທັງສອງ ສັງຄົມມີອົງປະກອບແລະສຳພັນກັນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ

1.4.2 ການຈັດການປ່າສັງຄົມເພື່ອການພັດທະນາ

ແນວຄວາມຄິດປ່າໄມ້ກັບການພັດທະນານີ້ ໄດ້ສະໜັບສະໜູນຂຶ້ນໂດຍອົງການ FAO 1978 ຈາກນັກວິຊາການປ່າໄມ້ປະເທດອາຊີໃຕ້ ເຊັ່ນ: ອິນເດຍ, ເນປານ ຖືວ່າຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແມ່ນເປັນ ຊັບສົມບັດສ່ວນລວມ ສະນັ້ນ ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຄວນມີສ່ວນໃນການປົກປັກຮັກສາ

1.4.3 ການກະຈາຍອຳນາດປົກປັກຮັກສາລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ

ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ເພື່ອການຜະລິດແບບຍືນຍົງຂອງປະຊາຊົນ ແນວຄວາມ ຄິດໃນການຈັດການປ່າໄມ້ແບບຍືນຍົງ ເນັ້ນໃສ່ການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ແບບຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ຖາວອນຕໍ່ ມາ ຈຶ່ງມີການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດດ້ານອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ເພື່ອການທ່ອງທ່ຽວ, ນຳໃຊ້ເພື່ອພັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ...

1.5 ຄວາມໝາຍຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແມ່ນແປມາຈາກພາສາອັງກິດວ່າ: Social Forest ຫຼື Community Forest ໃນ ລະຫວ່າງສອງຄຳສັບນີ້ ກໍ່ຍັງມີຄວາມໝາຍສັບສົນວ່າ ຈະໃຊ້ຄຳສັບໃດກັນແທ້ ແຕ່ກໍ່ພໍ່ແຍກອອກໄດ້ ດັ່ງນີ້: ຄຳ ວ່າ: Social Forest ແມ່ນການປູກໄມ້ໃນລັກສະນະໃຊ້ສອຍ ເພື່ອຕອບສະໜອງຂອງສັງຄົມ ຕໍ່ມາຈຶ່ງມີຜູ້ປູກ ໄມ້ເພື່ອການຄ້າໃນລະດັບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ສຳລັບຄຳວ່າ: Community Forest ແມ່ນສຶກສາສັງຄົມມະນຸດກັບ ສັງຄົມພືດ (ຕົ້ນໄມ້) ເຊິ່ງມີການພົວພັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ທ່ານ Hillerrt ນັກສັງຄົມສາດໄດ້ໃຫ້ນິຍາມກ່ຽວກັບ ສັງຄົມ ໄວ້ເປັນ 3 ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

- 1) ສັງຄົມຕ້ອງມີທີ່ຕັ້ງ: ສັງຄົມໜຶ່ງໆຕ້ອງມີຖິ່ນຖານ ແລະ ອານາເຂດທີ່ແນ່ນອນ
- 2) ສັງຄົມຕ້ອງມີການພົວພັນກັນທາງດ້ານສັງຄົມ
- 3) ສັງຄົມມີການພົວພັນກັນຮ່ວມກັນ

ນິຍາມປ່າໄມ້ສັງຄົມ: ປ່າໄມ້ປະເພດໃດກໍ່ຕາມທີ່ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປູກ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ ເອີ້ນວ່າ: ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ

1.6 ອົງປະກອບຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເປັນປ່າໄມ້ທີ່ມີຈຸດປະສົງຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ໃນການນຳໃຊ້ໄມ້ຊຸມຊົນໃນ ທ້ອງຖິ່ນຕາມລະດັບ ແລະ ຂະໜາດຂອງຊຸມຊົນ ສະນັ້ນ ປ່າສັງຄົມຈຶ່ງປະກອບຢູ່ 3 ກຸ່ມຄື:

1.6.1 ອົງປະກອບທາງດ້ານຊຸມຊົນ

ອົງປະກອບນີ້ຈະແບ່ງອອກເປັນ 4 ກຸ່ມຍ່ອຍ ດັ່ງນີ້:

- ບຸກຄົນດຽວເປັນອົງປະກອບທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດຂອງຊຸມຊົນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານອາຊີບ, ເພດ ແຕ່ມີຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ຄວາມແຕກຕ່າງກັນ
- ຄອບຄົວ ໝາຍເຖິງກຸ່ມຢູ່ໃນຄອບຄົວໜຶ່ງຮ່ວມກັນ ເຊິ່ງມີຫົວໜ້າຄອບຄົວ, ແຮງງານຕົ້ນຕໍໃນຄອບຄົວ ແລະ ສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວ ນີ້ຈະນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ
- ກຸ່ມ ແມ່ນໝາຍເຖິງການລວມຫຼາຍຄອບຄົວເຂົ້າກັນໃນການຕັດສິນໃຈ ເພື່ອເປັນແນວທາງໃນການປະຕິບັດ ເຊັ່ນ: ກຸ່ມປູກຕົ້ນໄມ້, ກຸ່ມອານຸລັກ, ກຸ່ມເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ
- ຊຸມຊົນ ແມ່ນຫຼາຍກຸ່ມລວມເຂົ້າກັນເປັນຊຸມຊົນ ໃນຊຸມຊົນຈະມີກົດລະບຽບຕ່າງໆ ເພື່ອນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແລະ ປົກປ້ອງສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງກຸ່ມ

1.6.2 ອົງປະກອບທາງດ້ານປ່າໄມ້

ອົງປະກອບຈະເປັນສິ່ງທີ່ຊັບອກຊຸມຊົນ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ໜ້ອຍຫຼາຍປານໃດ ເພາະວ່າ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຈະມີຂໍ້ກຳນົດກົດລະບຽບກົດໝາຍການນໍາໃຊ້ແຕ່ລະລະດັບ ແຕກຕ່າງກັນ ອົງປະກອບນີ້ຈະແບ່ງອອກເປັນລັກສະນະຍ່ອຍດັ່ງນີ້:

- **ປ່າສ່ວນຕົວ:** ແມ່ນເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ທີ່ເປັນເຈົ້າຂອງປ່າ, ຜູ້ອື່ນບໍ່ມີສິດທີ່ຈະມານໍາໃຊ້ປ່າດັ່ງກ່າວ ຖ້າບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ
- **ປ່າຊຸມຊົນ:** ແມ່ນປ່າທີ່ໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດຮ່ວມກັນ ພາຍໃຕ້ຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ກົດລະບຽບ, ມີການຄວບຄຸມປົກປັກຮັກສາການໃຊ້ປະໂຫຍດ ໃຫ້ເປັນໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການ ບຸກຄົນໃດຈະນໍາໃຊ້ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບທີ່ໄດ້ວາງອອກ ເຊິ່ງມີຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນ ແມ່ນຈະມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງຊຸມຊົນນັ້ນ
- **ປ່າຂອງລັດ:** ເປັນປ່າທີ່ຮັກສາໄວ້ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງທຸກຄົນ ໃນທົ່ວປະເທດໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ປ່າສະຫງວນ, ເຂດຮັກສາພັນສັດປ່າ, ປ່າປ້ອງກັນ, ປ່າຊົມໃຊ້, ປ່າຜະລິດ ເຊິ່ງມີລະບຽບ ແລະ ສິດໃນການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດແຕກຕ່າງກັນ ສໍາລັບຜູ້ທີ່ຈະນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດ. ປ່າຂອງລັດ ອາດຈະຖືກປ່ຽນໄປໃຊ້ປະໂຫຍດຢ່າງອື່ນ ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດເຊັ່ນ: ການສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

1.6.3 ອົງປະກອບທາງດ້ານກະສິກໍາ

ຈະເປັນສິ່ງທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນຄວາມຈໍາເປັນຂອງຊຸມຊົນວ່າ ຈະເພິ່ງພາປ່າໄມ້ແນວໃດ ອົງປະກອບນີ້ ແບ່ງອອກເປັນອົງປະກອບຍ່ອຍ ອົງຕາມຂະໜາດຂອງການປະກອບ ຄື:

ການກະສິກໍາຂະໜາດນ້ອຍ ແມ່ນປະຊາຊົນຕ້ອງດໍາເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆເອງ ເນື່ອງຈາກເປັນກິດຈະກຳຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ທໍາການຜະລິດຕາມຄວາມສາມາດ, ຕາມແຮງງານທີ່ມີໃນຄວບຄົວ ພວກເຂົາຈະບໍ່ກໍາລັງທຶນເພື່ອປັບປຸງທີ່ດິນ ແລະ ປັບປຸງແນວພັນ ທີ່ຈະເຮັດການຜະລິດຕາມມິຕາມເກີດ ພໍກຸ່ມຢູ່ ກຸ່ມກິນ ສະນັ້ນປະຊາຊົນຍັງເພິ່ງພາອາໄສປ່າຢູ່ ການກະສິກໍາຂະໜາດໃຫຍ່ຊາວກະສິກອນ ຈະຕັດສິນໃຈໃນການລົງທຶນເພີ່ມຜົນຜະລິດ ໂດຍວິທີການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ປັບປຸງທີ່ດິນ, ປັບປຸງແນວພັນ, ນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າຊ່ວຍໃນການທໍາການຜະລິດກະສິກໍາຂະໜາດໃຫຍ່ ນີ້ແມ່ນການຜະລິດເພື່ອການຄ້າຫຼາຍກວ່າໃຊ້ ການຜະລິດແບບນີ້ ແມ່ນຈະເພີ່ມຜົນຜະລິດຈາກການອາໄສປ່າ ນອກຈາກບັນດາອົງປະກອບຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ ຢູ່ໃນອົງປະກອບທາງດ້ານກະສິກໍາ ຍັງພົວພັນເຖິງສິດໃນການຖືຄອງທີ່ດິນ ແລະ ລະບົບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

1.7 ເງື່ອນໄຂທີ່ພາໃຫ້ເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຄວາມສໍາພັນຂອງອົງປະກອບປ່າໄມ້ມີຄື: ຊຸມຊົນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ການກະສິກໍາ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດປ່າໄມ້ສັງຄົມທີ່ມີເງື່ອນໄຂແຕກຕ່າງກັນ ຕາມເງື່ອນໄຂຕົວຈິງ ແລະ ຂຶ້ນຢູ່ກັບການພັດທະນາແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງ

ປະກອບດ້ວຍ: ການພັດທະນາທາງດ້ານປ່າໄມ້, ການພັດທະນາທາງດ້ານກະສິກໍາ - ຊົນນະບົດ ແລະ ລະດັບການພັດທະນາແບບມີສ່ວນຮ່ວມກັບປະຊາຊົນໃນຊຸມຊົນ

ລະດັບການພັດທະນາທາງດ້ານປ່າໄມ້ ເປັນການພັດທະນາດ້ານການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ຂອງມະນຸດ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 5 ໄລຍະ ດັ່ງນີ້:

1) ໄລຍະເພື່ອການຊົມໃຊ້

ເປັນການຊົມໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ບໍ່ວ່າຈາກທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ເພື່ອໃຊ້ເປັນອາຫານ, ຢາປົວພະຍາດ ແລະ ນໍ້າ ເພື່ອການຜະລິດກະສິກໍາ

2) ໄລຍະເພື່ອການຄ້າ

ເມື່ອຊຸມຊົນມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍຂຶ້ນ ຄວາມຕ້ອງການໃນການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ກໍເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ການປ່າໄມ້ຈຶ່ງຂະຫຍາຍຕົວເປັນການຜະລິດເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ເຊັ່ນ: ຟິນ, ຖ່ານ

3) ໄລຍະການຂະຫຍາຍການຜະລິດ

ເມື່ອຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງການຫຼາຍຂຶ້ນ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມ ແຫຼ່ງປ່າໄມ້ທໍາມະຊາດ ທີ່ສາມາດຕອບສະໜອງໄດ້ແມ່ນຫຼຸດລົງ ສະນັ້ນ ການປູກປ່າ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນ ທາງດ້ານວິທີການປູກ, ການບົວລະບັດຮັກສາ, ປັບປຸງ ແລະ ຄັດເລືອກຊະນິດພັນໄມ້ທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບພື້ນທີ່ ສໍາລັບໄມ້ທີ່ນິຍົມປູກ ແມ່ນໄມ້ໃຫຍ່ໄວ

4) ໄລຍະອຸດສາຫະກໍາ

ໃນຊ່ວງໄລຍະນີ້ ໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການວັດຖຸດິບຫຼາຍທີ່ສຸດ ເພື່ອປ້ອນເຂົ້າໂຮງງານ ເພື່ອທໍາການຜະລິດ ເປັນສາເຫດໃຫ້ປ່າໄມ້ຖືກທໍາລາຍຫຼາຍຂຶ້ນ ຈຶ່ງພາໃຫ້ເກີດມີການປູກໄມ້ຢ່າງເປັນຂະບວນ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ

5) ໄລຍະປ່າໄມ້ອະສິ່ງແວດລ້ອມ:

ເມື່ອຄວາມຈະເລີນ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະຫຍາຍຕົວເຂົ້າມາສູ່ພື້ນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກໍາໜ້ອຍລົງ ເພາະປະຊາຊົນຈະຫັນໄປສູ່ການບໍລິການຫຼາຍກວ່າ ຈຶ່ງເກີດມີແນວຄິດໃນການສ້າງພື້ນທີ່ປ່າ ເພື່ອເປັນບ່ອນທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ພັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ

1.8 ປະເພດຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ການເກີດມີກິດຈະກໍາຕ່າງໆຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ລະຫວ່າງແຂວງຕໍ່ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ເຊິ່ງມັນຂຶ້ນກັບອົງປະກອບຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ ກໍແມ່ນຍ້ອນເງື່ອນໄຂຈຸດພິເສດສະພາບແວດລ້ອມໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງມັນຈະສະແດງເຖິງຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງກິດຈະກໍາຕ່າງໆ ຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງສາມາດຈັດແບ່ງການປ່າໄມ້ສັງຄົມຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຕາມລັກສະນະຂອງການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດອອກເປັນ 3 ດ້ານ ຄື:

1.8.1 ການປ່າສັງຄົມເພື່ອຜົນຜະລິດ

ເປັນການປ່າໄມ້ ທີ່ເວົ້າເຖິງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການພັດທະນາປ່າໄມ້ ເພື່ອນໍາໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານຜົນຜະລິດຕ່າງໆຂອງປ່າໄມ້ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ອາຫານ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ ການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອຜົນຜະລິດແມ່ນແບ່ງເປັນ 2 ຮູບແບບ ຄື: ຜົນຜະລິດເພື່ອໃຊ້ເອງ ແລະ ເພື່ອການຄ້າ

1.8.2 ການປ່າສັງຄົມເພື່ອການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ແມ່ນເວົ້າເຖິງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ໃນການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດລວມທາງດ້ານປ່າໄມ້ ແລະ ກະສິກໍາ ພ້ອມກັນນີ້ ລັດກໍ່ໄດ້ມີນະໂຍບາຍໃນການມອບດິນມອບປ່າໃຫ້ບຸກຄົນ ແລະ ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້

1.8.3 ການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ

ແມ່ນເວົ້າເຖິງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ, ການປ່າໄມ້ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດທາງອ້ອມເຊັ່ນ: ການຮັກສາແຫຼ່ງດື່ມນໍ້າ, ປູກໄມ້ເພື່ອເປັນປ່າປ້ອງກັນ ແລະ ເພື່ອຄວາມສວຍສົດງົດງາມ, ເພື່ອເປັນຮົ່ມເງົາ ແລະ ເພື່ອຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນມົນລະພິດຕ່າງໆ

1.9 ປັດໃຈໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາຂອງທ້ອງຖິ່ນຢ່າງເປັນລະບົບ ເຊິ່ງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນປະກອບດ້ວຍພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ຄື:

1.9.1 ປັດໃຈພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ

– ລັກສະນະທາງກາຍະພາບຂອງທ້ອງຖິ່ນ

ທີ່ຕັ້ງພູມສັນຖານປະເທດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຈະສົ່ງຜົນເຖິງການພັດທະນາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ເຂດພູດອຍ ໃນການພັດທະນາແມ່ນຈະຢູ່ໃນຂອບເຂດຈໍາກັດ, ການຜະລິດກໍ່ພຽງແຕ່ກຸ້ມຢູ່ກຸ້ມກິນເທົ່ານັ້ນ

– ຊັບພະຍາກອນທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃນທ້ອງຖິ່ນ

ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນພັດທະນາໄດ້ໄວ, ດິນດີ, ປ່າໄມ້ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າອຸດົມສົມບູນຍືນຍົງ



ຮູບທີ 2 ອາຊີບເສີມ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາໄມ້ຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມແສນສີ

- **ຄວາມຮູ້ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ**
ປົກກະຕິແລ້ວ ພວກເຂົາຍັງອີງໃສ່ພູມປັນຍາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແບບແຜນທີ່ເຄີຍປະຕິບັດສືບຕໍ່ກັນມາ ໃນເວລາທີ່ມີໂຄງການເຂົ້າມາ ພວກເຂົາຍັງມີຄວາມລັ່ງເລໃຈໃນການທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ
- **ດ້ານການເສດຖະກິດສັງຄົມ**
ແມ່ນມີຜົນຕໍ່ການພັດທະນາ ທາງດ້ານເສດຖະກິດດີ ພວກເຂົາຈະມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການ ຍ້ອນພວກເຂົາມີການຂາດເຂີນ ຍັງເປັນຫວ່າງການທຳມາຫາກິນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາຈະເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ສ່ວນທາງດ້ານສັງຄົມ ຖ້າຫາກວ່າເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ ທາງສັງຄົມກໍຈະຄ່ອຍມີການພັດທະນາຄຽງຄູ່ກັນໄປ



ຮູບທີ 3 ດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ

- **ຄວາມຮ່ວມມືຂອງປະຊາຊົນ**
ຜົນສຳເລັດຂອງການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ຂຶ້ນຢູ່ກັບການຮ່ວມມື ຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ສະນັ້ນ ວຽກງານພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ຈຶ່ງຕ້ອງສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກັບປະຊາຊົນ, ສ້າງຄວາມຮ່ວມມືກັບປະຊາຊົນ
- 1.9.2 ປັດໃຈພາຍນອກທ້ອງຖິ່ນ**
ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເປັນຕົວຊີ້ວັດຄວາມສຳເລັດ ແລະ ລະບອບທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ

– **ນະໂຍບາຍຂອງລັດ**

ເປັນຕົວກຳນົດແນວທາງການພັດທະນາ ຕະຫຼອດຮອດການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ໃນຮູບແບບຂອງວຽກ ຫຼື ໂຄງການດ້ານຕ່າງໆ ດັ່ງນັ້ນ ຖ້າຫາກວ່າ ນະໂຍບາຍຂອງ ລັດ ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ກ້າວໜ້າໄປຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ

– **ລະບົບການບໍລິຫານຂອງລັດ**

ຈະດຳເນີນໄປຢ່າງໄວ ແລະ ມີປະສິດທິພາບພຽງໃດ ຂຶ້ນຢູ່ກັບການບໍລິຫານຂອງລັດ ແລະ ບຸກຄະລະກອນຂອງລັດທີ່ມີຄຸນນະພາບ

– **ພາວະທາງດ້ານເສດທະກິດສັງຄົມ ແລະ ການເມືອງ**

ຄວາມຈະເລີນ ແລະ ຄວາມຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະເທດທາງດ້ານເສດທະກິດ ຈົນເຖິງ ຄວາມໜັ້ນຄົງຂອງສັງຄົມ ແລະ ການເມືອງ ມີສ່ວນຊ່ວຍເຫຼືອເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສະຫງົບມີຄວາມໜັ້ນທ່ຽງໃນ ການປະຕິບັດວຽກງານ ເຮັດໃຫ້ມີການຕິດຕໍ່ຄ້າຂາຍລະຫວ່າງປະເທດ ສົ່ງຜົນໃຫ້ປະສິບຜິນສຳເລັດໃນການ ພັດທະນາ

– **ບຸກຄະລະກອນຈາກພາຍນອກ**

ທີ່ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມວຽກງານໃນຊຸມຊົນ ຈະສະແດງບົດບາດໃນການຮ່ວມງານໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຫຼື ເປັນຜູ້ສົ່ງເສີມທັກສະຕ່າງໆ ໃຫ້ກັບກຸ່ມກະຕຸກຊຸກຢູ່ໃຫ້ເກີດແນວຄວາມຄິດ ປັດໃຈພາຍ ນອກຈະມີຄວາມຕ້ອງການປັດໃຈແຕ່ລະຊະນິດ ແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມສະພາບຂອງຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນ

ບົດທີ 2

ປ່າໄມ້ສັງຄົມກັບການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ:

- 1) ເຂົ້າໃຈບັນຫາໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ
- 2) ຮັບຮູ້ປັດໃຈໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ
- 3) ກຳໄດ້ບົດບາດປ່າໄມ້ສັງຄົມ
- 4) ເຂົ້າເຖິງບັນຫາການນຳເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ເນື້ອໃນ

2.1 ບັນຫາການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ແມ່ນການພັດທະນາ ເພື່ອຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍການສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເພິ່ງພາຕົນເອງ ແລະ ເພິ່ງພາຊັບພະຍາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ຫຼາຍ ແຕ່ເກີດຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ລວມເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ການພັດທະນາລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ບໍ່ປະສິບຜົນສຳເລັດເທົ່າທີ່ຄວນ ທັງນີ້ກໍ່ເພາະວ່າ ເງື່ອນໄຂຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງດ້ານເງື່ອນໄຂຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ລວມໄປເຖິງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພະນັກງານ ນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແມ່ນບໍ່ຄືກັນ ແລະ ກໍ່ມັກພົບອຸປະສັກ ພາໃຫ້ການພັດທະນາມີການຊັກຊ້າ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນເທົ່າທີ່ຄວນ



ຮູບທີ 4 ການພັດທະນາຕະຫຼາດພູຄູນ

2.2 ການຂາດເຂີນປັດໃຈຄວາມຈຳເປັນຂັ້ນພື້ນຖານ

ປະເທດລາວພວກເຮົາ ແມ່ນມີສະພາບພູມສັນຖານ, ພູມອາກາດໃນແຕ່ລະເຂດແຕກຕ່າງກັນ ເຊິ່ງມີທັງພູສູງ, ພູພຽງ ແລະ ເຂດທົ່ງພຽງແລບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນແຕ່ລະເຂດແມ່ນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນແຕກຕ່າງກັນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການພັດທະນາໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປ ຕາມຄວາມຕ້ອງການເຊິ່ງປັດໃຈດັ່ງກ່າວ ເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການກຳນົດທິດທາງ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ແທດເໝາະກັບພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ປັດໃຈພື້ນຖານທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຕ້ອງການພັດທະນາສຳລັບສັງຄົມຊົນນະບົດ ຄື ການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ເພາະທັງສອງດ້ານນີ້ແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ

2.2.1 ການຂາດເຂີນຊັບພະຍາກອນສຳລັບການພັດທະນາໃນທ້ອງຖິ່ນ

ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເປັນສິ່ງທີ່ມີຄ່າ ແລະ ສາມາດໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ ໂດຍທົ່ວໄປ ປະຊາຊົນທຸກຄົນມີໂອກາດ ທີ່ຈະໃຊ້ຄຸນປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານັ້ນເທົ່າທຽມກັນ ແຕ່ໄລຍະຜ່ານມາ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະທີ່ດິນ, ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຈຳກັດ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ໂດຍຂາດປະສິດທິພາບ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາ ມະນຸດເຮົາມີຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທ້ອງຖິ່ນ ບັນຫາຕ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຊົນນະບົດນັ້ນ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເກີດຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດເຮົາເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຊົນນະບົດ ມີຄຸນນະພາບຊີວິດດີຂຶ້ນ ບັນຫາຕ່າງທີ່ຈະກົດດັນໃສ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດກໍຈະມີໜ້ອຍ ການແກ້ໄຂບັນຫາກຳລັງຂຶ້ນ ເພາະປະຊາຊົນເປັນຜູ້ທີ່ຮູ້ຈັກກັບສະພາບທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນເອງ ແລະ ຮູ້ເຖິງຄວາມຕ້ອງການໄດ້ດີກວ່າບຸກຄົນພາຍນອກ ຕະຫຼອດເຖິງຍັງເປັນຜູ້ຮ່ວມງານ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເປັນແຮງງານໃນການພັດທະນາໂຄງການຕ່າງໆ ແລະ ເປັນບົດຮຽນໃນການພັດທະນາຊົນນະບົດ ທີ່ຜ່ານມາຈະເຫັນວ່າ ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຍັງຂາດການຮ່ວມມືກັນ, ຂາດຜູ້ນຳ, ລໍຖ້າແຕ່ທາງພັກ-ລັດ ຫຼື ໂຄງການເຂົ້າໄປດຳເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆໃຫ້ ຖ້າບຸກຄົນດັ່ງກ່າວຂາດຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການດັ່ງນັ້ນ ການພັດທະນາຈະສາມາດບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງໄດ້ນັ້ນ ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບຊັບພະຍາກອນມະນຸດນຳ

2.2.2 ຂາດການແກ້ໄຂບັນຫາຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເປັນລະບົບ

ການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແມ່ນໜຶ່ງໃນແຜນງານຂອງລັດຖະບານ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດທ່າງໄກສອກຫຼີກ. ການພັດທະນາຜ່ານມາຄື: ໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼື ລັດສິ່ງເສີມວັດຖຸ ແລະ ວິຊາການເຂົ້າສູ່ທ້ອງຖິ່ນ ໃນການດຳເນີນໂຄງການແມ່ນມີການກຳນົດເວລາ ແລະ ຫຼັງຈາກສິ້ນສຸດ ປະຊາຊົນກໍບໍ່ສາມາດສືບຕໍ່ດຳເນີນໄປໄດ້ ເຊິ່ງມັນຈະເກີດຫຼາຍປັດໃຈ ເຊັ່ນ: ທຶນໃນການພັດທະນາ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງນັກວິຊາການ ທີ່ຈະນຳໃຊ້ໜາກຜົນຂອງໂຄງການ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງປະຊາຊົນເອງ

2.2.3 ຂາດການຮ່ວມມືກັບປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ

ການທີ່ໃຫ້ປະຊາຊົນມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນບັນຫາທີ່ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຄວາມລະອຽດອ່ອນໃນການຊີ້ແຈງ ແລະ ຊັກນຳ ເຊິ່ງປັດໃຈສຳຄັນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມແມ່ນມີຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ພວກເຮົາຈະໄດ້ຮັບ ໂດຍປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ເຖິງບັນຫາ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນ ການທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າຈະມີການຕື່ນຕົວ ແລະ ຍອມຮັບ ມີດັ່ງນີ້:

1) ຂັ້ນຄວາມຕື່ນຕົວ

ເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບແນວຄວາມຄິດ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃໝ່ ແຕ່ບໍ່ເຖິງຂັ້ນລະອຽດ

2) ຂັ້ນຄວາມສົນໃຈ

ເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ມີຄວາມສົນໃຈໃນແນວຄວາມຄິດ ຫຼື ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນັ້ນ ວ່າຄວາມເປັນໄປໄດ້ພຽງໃດ ທີ່ພວກເຂົາຈະເຮັດສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ ພວກເຂົາກໍຈະເລີ່ມຊອກຫາຂໍ້ມູນລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ

3) ຂັ້ນພິຈາລະນາ

ເປັນຂັ້ນທີ່ປະຊາຊົນຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຈະພິຈາລະນາເຖິງຜົນດີ ແລະ ປະໂຫຍດຕ່າງໆ ກັບຜົນເສຍຕ່າງໆທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ຖ້າເຂົາເຈົ້າຍອມຮັບ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ ພວກເຂົາຈະຕັດສິນໃຈ ແລະ ຊອກຫາລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບໜ້າວຽກຕ່າງໆ

4) ຂັ້ນລອງປະຕິບັດ

ເປັນຂັ້ນທີ່ປະຊາຊົນຕັດສິນໃຈຮ່ວມກັບໂຄງການ ໂດຍການທົດລອງເຮັດ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າ ແນວຄິດ ແລະ ວິທີການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈະສ້າງຜົນປະໂຫຍດແນວໃດ ແລະ ຖືກກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາບໍ່

5) ຂັ້ນການເອົາໄປປະຕິບັດ

ເປັນຂັ້ນທີ່ປະຊາຊົນຍອມຮັບ ຫຼື ປະຕິເສດກັບສິ່ງໃໝ່ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກັບວຽກງານ. ການພິຈາລະນາຈາກຜົນທີ່ໄດ້ລອງເຮັດມາ ຖ້າຫາກໂຄງການນັ້ນດີ ແລະ ມີປະໂຫຍດ ພວກເຂົາກໍຈະຍອມຮັບ ແລະ ປະຕິບັດຕໍ່ໄປ ແຕ່ຖ້າບໍ່ເກີດປະໂຫຍດພວກເຂົາກໍຈະບໍ່ປະຕິບັດຕາມ

2.3 ການນຳເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ແມ່ນເປັນການປະກອບສ່ວນອັນສຳຄັນ ໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ໄລຍະຜ່ານມາປະເທດພວກເຮົາໄດ້ກຳນົດເອົາວຽກງານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນພື້ນຖານໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ ກໍຄືການພັດທະນາປະເທດ ສະນັ້ນ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຢູ່ຢ່າງອຸດົມສົມບູນ (ປ່າໄມ້) ຈຶ່ງໄດ້ຖືກນຳມາໃຊ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວ ຖືກຂຸດໂຊມລົງຢ່າງໄວວາ ແຕ່ຕາມສະພາບຄວາມເປັນຈິງພື້ນທີ່ປ່າ 80% ເປັນເຂດພູດອຍ, ພືນລະເມືອງສອງສ່ວນສາມ ແມ່ນອາໄສປ່າໄມ້, ຜົນປະໂຫຍດຈາກປ່າໄມ້ ແມ່ນໄດ້ຮັບເປັນປັດໃຈ 4 ຄື:

1) ການຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ

ຈຸດປະສົງໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນທີ່ສຳຄັນ ແມ່ນການປ່ຽນແປງແນວທາງການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ບຸກຄົນຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະໃນກຸ່ມທີ່ຍັງທຸກຍາກ

2) ຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ

ໃນພື້ນທີ່ປ່າທຳມະຊາດ ປະຊາຊົນຕ້ອງຮັກສາໄວ້ເປັນແຫຼ່ງຕົ້ນນໍ້າ, ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຜົນຜະລິດຈາກປ່າໄມ້ ເພື່ອເປັນປັດໃຈສຳຄັນໃນການດຳລົງຊີວິດ ສ່ວນເຂດທີ່ມີປ່າທຳມະຊາດເຫຼືອໜ້ອຍ ປະຊາຊົນຕ້ອງມີການປູກປ່າໄມ້ສັງຄົມໃນເນື້ອທີ່ສາທາລະນະ ເພື່ອຮັກສາພື້ນທີ່ ຫຼື ເພື່ອຕ້ອງການປ່າໄມ້ມີການພື້ນຕົວ ແລະ ໄມ້ກໍ່ສ້າງ ເພື່ອສະມາຊິກໃນປ່າສັງຄົມ



ຮູບທີ 5 ການນຳເອົາປ່າໄມ້ເຂົ້າມາພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

3) ການກະຈາຍອຳນາດໃນດ້ານຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ລົງສູ່ທ້ອງຖິ່ນ

ກ່ອນປີ 1989 (ກອງປະຊຸມປ່າໄມ້ຄັ້ງທີ 1) ໃນການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາປ່າ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບສູນກາງແຕ່ຝ່າຍດຽວ ໂດຍປາສະຈາກຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ສະນັ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນບໍ່ສົນໃຈ ຜູ້ໃດຢາກເຮັດຫຍັງກໍ່ເຮັດ ຖືວ່າຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນຂອງລັດ ບໍ່ແມ່ນຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍ ໃນກອງປະຊຸມປ່າໄມ້ ຄັ້ງທີ 1 ຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດລະບຽບຫຼັກການ ໃນການກະຈາຍອຳນາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີບົດບາດ ແລະ ສ່ວນຮ່ວມໃນການບໍລິຫານຊັບພະຍາກອນ, ການມອບດິນ-ມອບປ່າ, ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມຈຶ່ງພື້ນເດັ່ນຂຶ້ນໃນ ສປປ ລາວ ພວກເຮົາ

4) ເພື່ອການພັດທະນາປ່າໄມ້ໃຫ້ປະສົມປະສານສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາດ້ານອື່ນໆ

ໃນຖານະປະຈຸບັນ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ນັບມື້ນັບຮຸນແຮງຂຶ້ນ ແລະ ມີອັນປ່ຽນແປງໄປ ຈຶ່ງເລີ່ມມີຍຸດທະສາດການສຶກສາ ການວິໄຈການວິເຄາະ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາໂດຍອາໄສສາຂາຫຼາຍວິຊາເຂົ້າມາໃນການພັດທະນາ, ມີການປະສົມປະສານໃນການອານຸລັກທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ເກີດການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ຢືນຍົງ

2.4 ບົດບາດຂອງການປ່າໄມ້ສັງຄົມຕໍ່ດ້ານເສດຖະກິດ

2.4.1 ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ

ນອກຈາກໃຫ້ຜົນຜະລິດທາງດ້ານເນື້ອໄມ້, (ໄມ້ທ່ອນ) ແລ້ວ ປ່າໄມ້ຍັງຕອບສະໜອງຜົນຜະລິດສຳຮອງຄື ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ໝໍ້ໄມ້, ເຫັດ , ຜັກປ່າ, ຢາສະມຸນໄພ, ສັດປ່າ, ນ້ຳເຜິ້ງ ແລະ ອື່ນໆ ຮູບແບບໃນການໃຫ້ຜົນຜະລິດ ຈະມີການແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງປ່າໄມ້ສັງຄົມທຳມະຊາດ ແລະ ປ່າໄມ້ສັງຄົມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ

2.4.2 ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ

ວຽກງານການປູກປົວລະບັດຮັກສາປ່າ ເປັນວຽກເຮັດທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການແຮງງານ ແລະ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນອອກແຮງງານສ້າງລາຍຮັບຕະຫຼອດປີ ນັ້ນແມ່ນການນຳເອົາລະບົບກະສິກຳປ່າໄມ້ຄວບຄູ່ໄປກັບການປູກໄມ້ ເພື່ອໃຫ້ຜົນຜະລິດຕະຫຼອດລະດູການ ແລະ ສ້າງລາຍໄດ້ຕະຫຼອດປີ

2.5 ບົດບາດຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມຕໍ່ສັງຄົມ

ການນໍາໃຊ້ໜາກຜົນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ ທີ່ປະຊາຊົນເປັນຜູ້ດໍາເນີນການນັ້ນ ເປັນກິດຈະກຳທີ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ມີບົດບາດໃນການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ທຸກຄົນໄດ້ຮັບໜ້ອຍຫຼາຍ ແມ່ນແລ້ວແຕ່ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດສໍາລັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມເລີຍ ກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ເພາະພວກເຂົາເປັນສ່ວນໜຶ່ງ

2.6 ບັນຫາຂອງການນໍາເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ

ການນໍາເອົາປ່າໄມ້ສັງຄົມເຂົ້າໃນການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ໂດຍທົ່ວໄປຈະພົບກັບ 4 ບັນຫາໃຫຍ່ ຄື:

- 1) ບັນຫາທາງດ້ານນັກວິຊາການ
- 2) ບັນຫາດ້ານລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- 3) ບັນຫາທາງດ້ານການບໍລິຫານ ແລະ ການຈັດການ
- 4) ບັນຫາທາງດ້ານຜົນປະໂຫຍດ

ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ຈະມີຄວາມຮຸນແຮງຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍ ແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະພື້ນທີ່ຂຶ້ນກັບຊັບພະຍາກອນ ເພື່ອການປ່າໄມ້ສັງຄົມຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ

ບົດທີ 3

ເສດຖະກິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ:

1. ເກັບກຳເສດຖະກິດກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້
2. ຈຳແນກຜະລິດຕະພັນ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ
3. ຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ເນື້ອໃນ

3.1 ເສດຖະກິດກັບຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

3.1.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ແມ່ນຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ຢ່າງຈຳກັດ ເມື່ອປຽບທຽບກັບພົນລະເມືອງນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ທຸກໆປີ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຕ້ອງການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຂຶ້ນ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໃນເມື່ອກ່ອນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນຫຼຸດລົງເຊິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າໃນຊຸມປີ 1940 ປະເທດເຮົາມີພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມ 70% ແຕ່ໃນປະຈຸບັນມີພຽງແຕ່ 47%. ໃນປະຈຸບັນການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນດຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ເພື່ອລ້ຽງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ຄວາມສຳຄັນດ້ານເສດຖະກິດຈາກປ່າໄມ້ ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈຳນວນໜຶ່ງ ຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງປະເທດເຮົາ ນອກຈາກນັ້ນ ປ່າໄມ້ຍັງປັບປຸງໃຫ້ສະພາບແວດລ້ອມດີຂຶ້ນ

3.1.2 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ

ສາເຫດສຳຄັນທີ່ ພາໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຫຼຸດລົງ ມີດັ່ງນີ້:

- ພົນລະເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນ
- ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂະຫຍາຍຕົວ
- ໄຟປ່າທຳລາຍເຜົາຜານປ່າໄມ້
- ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ບໍ່ຖືກຕາມລະບຽບຫຼັກການ
- ການນຳເອົາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເປັນສິນຄ້າຂາອອກ



ຮູບທີ 6 ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ

3.1.3 ຫຼັກການໃນການຈັດການປ່າໄມ້ຊຸມຊົນແຕ່ເສດຖະກິດ

- ຖ້າອັດຕາການນໍາໃຊ້ໄມ້ ເທົ່າກັບອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ ຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິມາດໄມ້ຄົງທີ່
- ຖ້າອັດຕາການນໍາໃຊ້ໄມ້ ສູງກວ່າອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ ຈະເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຫຼຸດລົງ
- ຖ້າອັດຕາການນໍາໃຊ້ໄມ້ ຕໍ່າກວ່າການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງໄມ້ ຈະເຮັດໃຫ້ບໍລິມາດໄມ້ເພີ່ມຂຶ້ນ

ປ່າໄມ້ ໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດໂດຍກົງ ຕໍ່ມະນຸດເຮົາ ເຊັ່ນ:

- ເປັນແຫຼ່ງສະບຽງອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າ
- ເປັນບ່ອນສ້າງວຽງເຮັດງານທຳໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ
- ເປັນແຫຼ່ງຕອບສະໜອງວັດຖຸດິບໃນດ້ານຫັດຖະກຳຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນ

ຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບທາງອ້ອມ ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດຄິດໄລ່ເປັນມູນຄ່າ ແມ່ນຜົນປະໂຫຍດຄວາມຄາດຫວັງທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກປ່າຊຸມຊົນ ເຊິ່ງມີການພົວພັນກັນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊຸມຊົນ ໂດຍຜົນປະໂຫຍດປະເພດນີ້ ແມ່ນມາຈາກຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ທີ່ມີຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມນັ້ນເອງ.

ຕົວຢ່າງ: ປ່າໄມ້ເປັນແຫຼ່ງອານຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ, ເປັນບ່ອນສະສົມຂອງດິນທີ່ທັບຖົມຂອງສານຕ່າງໆ ເຊິ່ງມັນໄດ້ຮັກສາໂຄງສ້າງຂອງດິນໃຫ້ຄົງຢູ່ໃນສະພາບທຳມະຊາດ, ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດອົກຊີທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທັງຫຼາຍ ຕະຫຼອດຮອດການຊ່ວຍເຫຼືອປັບປຸງອຸມຫະພູມ ໃຫ້ມີຄວາມສະໝໍ່າສະເໝີ

ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເປັນແຫຼ່ງປ້ອງກັນພື້ນທີ່ຕົ້ນນໍ້າລຳທານ ເຮັດໃຫ້ມີນໍ້າໄຫຼຕະຫຼອດປີ, ປ່າໄມ້ສາມາດດູດ ແລະ ອົມເອົານໍ້າໄວ້ ກໍ່ໃຫ້ເກີດແຫຼ່ງນໍ້າປະເພດຕ່າງໆໃຫ້ມີນໍ້າຕະຫຼອດປີ, ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການຟັງທະລາຍຂອງດິນ ແລະ ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນໄພນໍ້າຖ້ວມອີກດ້ອຍ

ປ່າໄມ້ຍັງເປັນບ່ອນບໍລິການ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເຊັ່ນ: ພືດທີ່ປ່າໄມ້ສັງຄົມບາງບ່ອນ ມີທິວທັດທຳມະຊາດທີ່ສ່ວຍງາມ, ເໝາະແກ່ການຜັກຜ່ອນຢ່ອນໃຈ

ເປັນບ່ອນເກີດ ແລະ ເຕົ້າໂຮມຂອງພືດ, ສັດນາໆຊະນິດ ເພື່ອຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ສົມດູນທາງດ້ານທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນປ່າໄມ້ເຂດຮ້ອນ ຄືປະເທດລາວຂອງພວກເຮົາ ໄດ້ມີພັນໄມ້ທີ່ເປັນຢາຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ທີ່ໄດ້ຄົ້ນພົບແລ້ວ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ຄົ້ນພົບກໍ່ຍັງມີຫຼາຍ

ປ່າໄມ້ເປັນບ່ອນສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ວິໄຈທາງດ້ານວິທະຍາສາດປ່າໄມ້ ໄດ້ນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເປັນບ່ອນສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາດ້ານວະນະວັດວິທະຍາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອຊອກຫາແນວທາງໃນການພັດທະນາປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າ

ເປັນບ່ອນສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ເຊັ່ນ: ປ່າຊ້າ ແລະ ປ່າສັກສິດ ຕາມຄວາມ ເຊື່ອຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ

3.2 ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

3.2.1 ການພິຈາລະນາຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມ ຈະມີຄວາມແຕ່ຕ່າງໄປຕາມສະພາບການຕົວຈິງ ຂອງແຕ່ ລະທ້ອງຖິ່ນ ດັ່ງນີ້:

ຮູບແບບຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ: ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ແມ່ນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ປ່າໄມ້ ສັງຄົມທີ່ເປັນປ່າທຳມະຊາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ປ່າໄມ້ສັງຄົມ ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ສະນັ້ນ, ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ ທັງສອງປະເພດນີ້ຈະບໍ່ຄືກັນ, ການກຳເນີດເກີດຂຶ້ນ ກໍ່ຕ່າງຮູບແບບ ປ່າໄມ້ສັງຄົມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຈະເນັ້ນໜັກ ເສດຖະກິດເປັນສ່ວນໃຫຍ່, ສາມາດກຳນົດຮອບຕັດຟັນໄດ້, ຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດລາຄາຂາຍ ແລະ ກາໄລ ໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດປ່າໄມ້ສັງຄົມສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດດັ່ງນີ້:

- **ຕົ້ນທຶນທາງກົງ:** ໝາຍເຖິງຕົ້ນທຶນທຸກຢ່າງ ທີ່ສາມາດຄິດໄລ່ເປັນເງິນ ອາດຈະເປັນ ຂອງລັດ, ເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນ. ເລີ່ມແຕ່ການສຳຫຼວດ, ອອກແບບ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຈົນຮອດຜົນໄດ້ຮັບ
- **ຕົ້ນທຶນທາງອ້ອມ:** ໝາຍເຖິງການໃຊ້ຈາກຕ່າງໆທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ໄດ້ແກ່: ການ ພັດທະນາໂຄງລ່າງ, ການປະກອບສ່ວນຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ຫາກມີການຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ນອກຈາກນີ້ ກໍ່ຍັງມີຄ່າຫຼຸຍຫ້ຽນເຄື່ອງຈັກ ແລະ ຄ່າບໍລິການອື່ນໆ. ລາຍຈ່າຍຈຳພວກນີ້ ແມ່ນລາຍຈ່າຍເພື່ອສ້າງ ປ່າໄມ້ຊຸມຊົນໂດຍທາງອ້ອມ

3.2.2 ຜົນຜະລິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຜົນຜະລິດຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເຮົາສາມາດຈຳແນກອອກເປັນຫຼາຍປະເພດດ້ວຍກັນ ຄື: ຜົນ ຜະລິດຫຼັກທີ່ໄດ້ຈາກຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ເຊັ່ນ: ໄມ້ທ່ອນ, (ປ່າປຸກ) ຖ້າເປັນປ່າທຳມະຊາດ ກໍ່ມີເຄື່ອງປ່າຂອງ ດົງ, ສັດສາວາສິ່ງ ແລະ ອື່ນໆ. ຜົນຜະລິດຫຼັກຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ ຈະເກີດຂຶ້ນ (ສວນປ່າເພື່ອເສດຖະກິດ) ທີ່ປຸກ ຂຶ້ນເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ແລະ ວັດຖຸດິບທີ່ປ້ອນເຂົ້າໂຮງຈັກໂຮງງານ ເຮັດເຄື່ອງໃຊ້ຄົວເຮືອນ ແລະ ອື່ນໆ ຜົນຜະລິດ ຈາກປ່າຊຸມຊົນທີ່ໄດ້ຈາກປ່າທຳມະຊາດ ນອກຈາກໄມ້ທ່ອນແລ້ວ ກໍ່ຍັງມີເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ສັດສາວາ ສິ່ງອື່ນໆ ທີ່ມັນເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດ ຜົນຜະລິດນີ້ ເຮົາບໍ່ສາມາດຄຳນວນເປັນມູນຄ່າໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ແຕ່ ມັນເປັນລາຍໄດ້ທີ່ສະໜ່າສະໜົມຂອງຊຸມຊົນທີ່ຕິດພັນກັບປ່າ

3.3 ການຕະຫຼາດປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ໝາຍເຖິງກິດຈະກຳຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນເນື້ອໄມ້, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ອຸດສາຫະກຳ, ຜູ້ບໍລິໂພກ (ຕະຫຼາດແມ່ນສູນກາງແລກປ່ຽນຜົນຜະລິດຕ່າງໆທີ່ໄດ້ມາຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ຄົນ ເຮົາປະດິດຄິດແຕ່ງຂຶ້ນມາ)

ອົງປະກອບຂອງຕະຫຼາດ: ປະກອບດ້ວຍ 2 ຢ່າງ ຄື:

- ກຳລັງຂາຍ (ອຸປະສົງຂອງການຕະຫຼາດ)
- ກຳລັງຊື້ (ອຸປະທານຂອງການຕະຫຼາດ)

ໜ້າທີ່ຂອງການຕະຫຼາດ: ການຕະຫຼາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ລັກສະນະ ຄື:

- 1) ໜ້າທີ່ໃນການແລກປ່ຽນ: ແມ່ນການຊື້ ແລະ ການຂາຍຜົນຜະລິດທີ່ມາຈາກປ່າຊຸມຊົນ ເຊັ່ນ: ຜັກປ່າ, ໜໍ່ໄມ້, ເຫັດ, ສັດປ່າ, ແລະ ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຊະນິດອື່ນໆ

2) ໜ້າທີ່ຂອງການຕະຫຼາດທາງກາຍະພາບ: ແມ່ນໜ້າທີ່ປ່ຽນແປງທາງກາຍະພາບ ຂອງຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ມາຈາກປ່າ ເຊັ່ນ: ປ່ຽນແປງຮູບຮ່າງ, ຮູບແບບ ແລະ ແປຮູບ, ການຂົ່ນສົ່ງ, ສະຖານທີ່ຊື້ ແລະ ຂາຍ ແລະ ອື່ນໆ

ບົດທີ 4

ອາຊີບເສີມ ແລະ ອຸດສາຫະກຳໄມ້ຈາກປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ:

1. ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນຂອງອາຊີບເສີມ ແລະ ອາຊີບຫຼັກ
2. ກຳໄດ້ແນວທາງໃນການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອອາຊີບ
3. ຄິດໄລ່ໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຊຸມຊົນ

ເນື້ອໃນ

4.1 ຄວາມໝາຍ, ຄວາມສຳຄັນຂອງອາຊີບເສີມ ແລະ ອາຊີບຫຼັກ

4.1.1 ອາຊີບຫຼັກ

ໝາຍເຖິງບຸກຄົນທີ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈກຳນົດ ແລະ ຍິດຖືເອົາອາຊີບນັ້ນ ເພື່ອເປັນການສ້າງລາຍໄດ້ ອັນແນ່ນອນໃຫ້ແກ່ການລ້ຽງຊີບຂອງຕົນເອງ ການນຳເອົາອາຊີບຫຼັກນີ້ ມັນຂຶ້ນກັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ພອນສະຫວັນ ແລະ ຄວາມຊື່ນເຄີຍ ຫຼື ສືບທອດມາຈາກພໍ່ແມ່, ປູ່ຢ່າ, ພໍ່ເຖົ້າແມ່ເຖົ້າ

ຕົວຢ່າງ: ພໍ່ເປັນທະຫານ ລູກຫຼານ ກໍ່ສິ່ງເຂົ້າເປັນທະຫານ, ພໍ່ແມ່ເປັນແມ່ຄ້າ ລູກຫຼານກໍ່ຈະເປັນພໍ່ຄ້າແມ່ຄ້າ

4.1.2 ອາຊີບເສີມ

ອາຊີບເສີມນີ້ ແມ່ນມີບົດບາດສຳຄັນຫຼາຍ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຮົາ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນມີວຽກເຮັດງານທຳເພີ່ມ ແລະ ເຮັດໃຫ້ມີລາຍຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ ອາຊີບເສີມນີ້ ຈະບໍ່ມີຄວາມຕາຍຕົວ ເຊິ່ງໃນແຕ່ລະຄອບຄົວ ຫຼື ບຸກຄົນແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ມັນຂຶ້ນກັບຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການທີ່ຈະເຮັດກິດຈະກຳເພື່ອເສີມສ້າງລາຍຮັບ



ຮູບທີ 7 ຕົວຢ່າງການປະກອບອາຊີບຂອງປະຊາຊົນໃນຊົນນະບົດ

4.2 ແນວທາງການຈັດການປ່າໄມ້ສັງຄົມເພື່ອອາຊີບ

ການເພີ່ມຄຸນຄ່າທາງດ້ານອາຫານໃຫ້ແກ່ພືດສວນ ແລະ ຕົ້ນໄມ້ທີ່ປູກ ໝາຍເຖິງການນໍາໃຊ້ປຸຍເຂົ້າມາລ້ຽງຕົ້ນໄມ້ ປຸຍແມ່ນແຫຼ່ງທາດອາຫານທີ່ສໍາຄັນຂອງພືດ ໄດ້ແກ່: ທາດໄນໂຕຣເຈນ (N), ຟອດສະຟໍຣັສ (P), ແລະ ໂປແຕັດຊຽມ (K) ສາມທາດນີ້ ມີໜ້າທີ່ຫຼາຍຢ່າງທີ່ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ຕົ້ນໄມ້ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີ ແຕ່ລະທາດແມ່ນມີໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

- ທາດໄນໂຕຣເຈນ ຊ່ວຍໃຫ້ຕົ້ນໄມ້ຈະເລີນເຕີບໂຕທາງຍອດ
- ທາດຟໍດສະຟໍຣັສ ຊ່ວຍທາງການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງຮາກ
- ທາດໂປແຕັດຊຽມ ມີໜ້າທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ລໍາຕົ້ນ ແລະ ກິ່ງກ້ານແຂງແຮງ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ປຸຍທີ່ພວກເຮົານໍາໃຊ້ກັນຢູ່ໃນທຸກວັນນີ້ ມີ 2 ຊະນິດ ຄື: ປຸຍອິນຊີ ແລະ ປຸຍເຄມີ ປຸຍອິນຊີ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຍ່ອຍສະລາຍ, ການພຸ້ງຈາກຊາກພືດ ປຸຍອິນຊີ ມີຫຼາຍປະເພດ ເຊັ່ນ:

- ປຸຍໜັກ: ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການຍ່ອຍສະລາຍຂອງຊາກພືດ ຈໍາພວກໄປໄມ້, ຫຍ້າ, ເພືອງ ແລະ ວັດສະພືດອື່ນໆ
- ປຸຍພືດສົດ: ເປັນປຸຍອິນຊີທີ່ໄດ້ມາຈາກການປູກພືດບໍາລຸງດິນ ໄດ້ແກ່: ພືດຕະກູນຖົ່ວຊະນິດຕ່າງໆ
- ປຸຍຄອກ: ໄດ້ແກ່ມູນສັດ ເຊັ່ນ: ຂີ້ງົວ, ຂີ້ຄວາຍ, ຂີ້ເປັດ, ຂີ້ໄກ່, ຂີ້ໝູ ແລະ ອື່ນໆ

4.3 ອຸດສາຫະກໍາໄມ້ທ່ອນຈາກປ່າຊຸມຊົນ

ການຮັກສາຄຸນນະພາບໄມ້ ແຍກອອກເປັນ 2 ປະເພດ ຄື:

1) ໄມ້ທ່ອນທີ່ນໍາອອກຈາກປ່າທໍາມະຊາດ ທີ່ນໍາມາແປຮູບຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ ແມ່ນຈະມັກນິຍົມການໃຊ້ໄມ້ເນື້ອແຂງ ເຊັ່ນ: ໄມ້ແຕ້ຄ່າ, ໄມ້ດູ່, ໄມ້ແດງ, ໄມ້ຂະຍຸງ, ໄມ້ແຄນ ແລະ ອື່ນໆ ໄມ້ດັ່ງກ່າວມີຄວາມຫົດຢືດບໍ່ຫຼາຍ ຄວາມນິຍົມຂອງບ້ານເຮົາບໍ່ຈໍາເປັນຕ້ອງອົບກໍ່ສາມາດນໍາໄປໃຊ້ໄດ້ເລີຍ ເຊັ່ນ: ເຮັດວົງກົບ, ບານປະຕູ, ປ່ອງຢ້ຽມ, ແລະ ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ອື່ນໆ

2) ສ່ວນໄມ້ທ່ອນທີ່ໄດ້ຈາກປ່າປູກ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເປັນໄມ້ເນື້ອອ່ອນໃຫ່ຍໄວ, ຮອບຕັດຟື້ນສັ້ນ ເວລາແປຮູບກ່ອນຈະນໍາໄປໃຊ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄວາມຊຸ່ມຂອງໄມ້ຄົງທີ່ເສຍກ່ອນ ຈຶ່ງນໍາໃຊ້ໄມ້ແປຮູບອອກໄປນໍາໃຊ້

ອຸດສາຫະກໍາທ່ອງທ່ຽວຈາກປ່າຊຸມຊົນ ຮູບແບບຂອງແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ: ແບ່ງອອກເປັນ 2 ຮູບແບບ ຄື:

- 1) ແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທໍາມະຊາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ
- 2) ແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທີ່ສ້າງຂຶ້ນມາໃໝ່

ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຂອງແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ ປະກອບມີ:

- ເຮືອນພັກ
- ບ່ອນຕັ້ງເຕົ້ນພັກເພີ່ມ ໂດຍກໍານົດ ດັ່ງນີ້:
 - ເດີນຫຍ້າກວ້າງພໍປະມານ, ສະອາດ, ຕັດຫຍ້າໃຫ້ຮຽບຮ້ອຍ
 - ໃກ້ກັບແຫຼ່ງນໍ້າ
 - ມີຄວາມປອດໄພສູງຈາກສັດປ່າ ແລະ ຄົນເຂົ້າມາລົບກວນ
 - ຢູ່ບໍລິເວນດັ່ງກ່າວ ຄວນມີຫ້ອງນໍ້າ ເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ

ບົດທີ 5

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ກັບປະຊາຊົນຢູ່ບ້ານອ້ອມຂ້າງປ່າ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ:

1. ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຄວາມສຳຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ
2. ເຂົ້າໃຈຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ
3. ກຳໄດ້ແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ເນື້ອໃນ

5.1 ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອການພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ໃນນີ້ ຈະໄດ້ເວົ້າເຖິງຄວາມໝາຍຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາຊຸມນະບົດ

- ສະແດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ
- ວາງແຜນ
- ຕັດສິນໃຈ
- ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- ນຳໃຊ້ ແລະ ປົກປັກຮັກສາ

5.2 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດກັບການມີສ່ວນຮ່ວມ

ແມ່ນມີຈຸດປະສົງ ຢາກເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີຂຶ້ນ, ມີຜົນຜະລິດສູງ, ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອກ້າວໄປເຖິງການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກຄວາມທຸກຈົນໃນປີ 2020. ນັກສຶກສາ ແລະ ນັກພັດທະນາ ໄດ້ສະເໜີແນວທາງໃນການພັດທະນາຊຸມນະບົດໄວ້ຫຼາຍຮູບແບບ ເຊິ່ງໃນແຕ່ລະຮູບແບບກໍ່ມີຂໍ້ຈຳກັດ ໂດຍອີງໃສ່ຈຸດພິເສດ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ

5.2.1 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດຕາມແຜນການຂອງຂັ້ນເທິງ

ການພັດທະນາແບບນີ້ ແມ່ນການວາງແຜນກຳນົດຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຕະຫຼອດເຖິງງົບປະມານຂອງໂຄງການພັດທະນາທີ່ຂັ້ນເທິງກຳນົດໃຫ້

5.2.2 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບວາງແຜນ ທີ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນມີສ່ວນຮ່ວມ

ແມ່ນການພັດທະນາຕາມຄວາມມຸ້ງຫວັງຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍການຊັກຊວນໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການວາງແຜນ, ສະແດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ, ຕັດສິນໃຈ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້

5.2.3 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດທີ່ສັ່ງໃຫ້ປະຊາຊົນປະຕິບັດ

ແມ່ນທາງພາກລັດ ຫຼື ສູນກາງ ມອບວຽກໃຫ້ຂັ້ນເທິງເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂັ້ນບ້ານ, ເມືອງ ສ່ວນທຶນຮອນທີ່ຈະນຳມາພັດທະນາ ມອບໃຫ້ການຈັດຕັ້ງຂັ້ນພື້ນຖານລະດັບນັ້ນ ອາດຈະຍັງບໍ່ພຽງພໍເທົ່າໃດນັ້ນລັດຕ້ອງໄດ້ປະກອບສ່ວນນຳ

5.2.4 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບມີສິ່ງຈູງໃຈ

ພັກລັດຈະຈັດຕັ້ງຂົນຂວາຍປຸກລະດົມໃຫ້ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເຫັນໄດ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດທີ່ພວກເຂົາຈະໄດ້ຮັບ ໂດຍການຈັດຕັ້ງຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຂົ້າທົດລອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

5.2.5 ການພັດທະນາຊຸມນະບົດທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ເກີດມີແນວຄວາມຄິດ

ແມ່ນການໃຫ້ຫຼັກການນໍາສະເໜີແບບກວ້າງໆ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເກີດແນວຄວາມຄິດໃນການຢາກໄດ້ ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນເອງ ແລະ ເພື່ອສ່ວນລວມ, ຮູ້ຈັກຊອກຫາບັນຫາທີ່ເປັນອຸປະສັກໃນການພັດທະນາ ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ຮູ້ແກ້ໄຂບັນຫາໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວນານ

5.3 ຄວາມຈໍາເປັນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ ເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີແລ້ວວ່າ ສະພາບປ່າໄມ້ຂອງປະເທດລາວພວກເຮົາ ແມ່ນຕົກຢູ່ໃນຂັ້ນສັນຍານເຕືອນໄພແລ້ວ ຕາມແຫຼ່ງຂໍ້ມູນກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ທົ່ວປະເທດແລ້ວ ພວກເຮົາມີພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມຢູ່ 47% ຖ້າທຽມໃສ່ຊຸມປີ 1940 ປະເທດລາວ ມີພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມເຖິງ 70% ສະນັ້ນ ມາຮອດໄລຍະປະຈຸບັນ ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ກໍ່ໄດ້ພະຍາຍາມພັດທະນາປ່າໄມ້ດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ການປົກປັກຮັກສາປ່າທໍາມະຊາດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ປູກປ່າເພີ່ມ ແລະ ພື້ນຟູປ່າທໍາມະຊາດທີ່ຊຸດໂຊມກັບຄືນໃໝ່ ໂດຍໄດ້ວາງຕົວເລກຄາດໝາຍສູ່ຊົນໄວ້ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020 ພື້ນທີ່ປ່າປົກຫຸ້ມໃຫ້ໄດ້ 64% ຢາກໄດ້ຄືແນວນີ້ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ທາງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງໄດ້ທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈກັບປະຊາຊົນ ແລະ ລະດົມເຂົາເຈົ້າດ້ວຍຫຼາຍຮູບການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງປູກ ແລະ ບຸລະນະປ່າໄມ້ທີ່ມີຢູ່ຄືນໃໝ່

5.3.1 ຄວາມຈໍາເປັນໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ການທີ່ໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ກ່ຽວກັບວຽກງານປ່າໄມ້ສັງຄົມນີ້ ແຕ່ຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆໄດ້ເຄີຍປະຕິບັດມາແຕ່ດົນນານແລ້ວ ເຊັ່ນ: ວັດປ່າ, ປ່າຊ້າ, ດອນຫໍ່, ປ່າຕາມຕົ້ນນໍ້າລໍາທານທີ່ເປັນຊໍ່, ເປັນບ້ວງ ແລະ ອື່ນໆ ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ພ້ອມກັນປົກປັກຮັກສາ ແລະ ວາງລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງໄວ້ເປັນຢ່າງດີ

5.3.2 ພື້ນຖານແຫ່ງຄວາມສໍາເລັດໃນການສ້າງປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ການສ້າງປ່າໄມ້ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆຈະສໍາເລັດໄດ້ ຕ້ອງປະກອບດ້ວຍຫຼາຍເງື່ອນໄຂທີ່ເປັນພື້ນຖານ ຄື: ປ່າ, ຄົນທີ່ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ, ມີງົບປະມານ ແລະ ວິຊາການ. ປ່າໄມ້ສັງຄົມນອກຈາກຈະຕອບສະໜອງ 4 ປັດໃຈໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນແລ້ວ ຍັງຊ່ວຍໃຫ້ສະພາບແວດລ້ອມໃນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນມີລາຍຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ ເມື່ອເວລາປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງປ່າໄມ້ແລ້ວ ການສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ, ຄວາມຮັກ ແລະ ຫວງແຫນປ່າ ກໍ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ສະນັ້ນ, ຈະເປັນການປູກປ່າກໍ່ດີ, ການປົກປັກຮັກສາປ່າທໍາມະຊາດທີ່ຂັ້ນເທິງໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກໍ່ຈະດໍາເນີນໄປດ້ວຍດີ

5.3.3 ຄວາມສໍາຄັນຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນຕໍ່ປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສ້າງປ່າໄມ້ສັງຄົມຢູ່ໃນຂົງເຂດໃດໜຶ່ງ ຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມຮ່ວມມືຈາກປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເປັນຢ່າງດີ ພະນັກງານຕ້ອງໄດ້ມີການໂຄທະນາ, ຊັກຊວນ ແລະ ຈູງໃຈ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ, ເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສປ່າ ຕະຫຼອດຮອດການອະທິບາຍໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ຕາມນະໂຍບາຍ ທີ່ພັກ-ລັດໄດ້ວາງອອກ

5.4 ການທີ່ປະຊາຊົນຍອມຮັບ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື

5.4.1 ການຍອມຮັບຫຼາຍຂຶ້ນ

ປະຊາຊົນໃນທຸກທ້ອງຖິ່ນ ຕ້ອງມີຄວາມສາມັກຄີ, ສະໝັກໃຈເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ໂດຍປາສະຈາກການບັງຄັບ ອັນສໍາຄັນແມ່ນການກະທໍາຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນເຫັນໄດ້ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກປ່າ ແລ້ວປະຊາຊົນຈຶ່ງຄ່ອຍໆຍອມຮັບນະໂຍບາຍການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າ

5.4.2 ຄວາມຮູ້ສຶກຜູກພັນ ແລະ ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ

ການຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້ ໃຫ້ໄດ້ຕາມນະໂຍບາຍຂອງພັກ-ລັດວາງອອກ ມັນບໍ່ແມ່ນເລື່ອງງ່າຍ ມັນຕ້ອງໃຊ້ເວລາໃນການໂຄສະນາຂຶ້ນຂວາຍ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການເປີດຫູເປີດຕາໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ເມື່ອເຂົາເຈົ້າເຫັນໄດ້ຄວາມສໍາຄັນຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບແລ້ວ ການສະແດງຄວາມຮັກ ແລະ ຫວງແຫນ ແລະ ການສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງກໍ່ຈະຫຼາຍຂຶ້ນ

5.4.3 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ

ເພື່ອຢາກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂຄງການປ່າໄມ້ໃນຊຸມຊົນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຮັດກຸມນັ້ນ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີ:

- ວັດຖຸປະສົງໃນການສ້າງປ່າຊຸມຊົນ
- ມີກົດລະບຽບໃນການຄຸ້ມຄອງນໍາໃຊ້ປ່າ
- ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຈະໄດ້ຮັບ

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ ຍັງມີການຝຶກອົບຮົມ, ຫັດສະນະສຶກສາ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຄິດຄວາມເຫັນພາຍໃນຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນດ້ວຍກັນ

5.4.4 ປະຊາຊົນມີຄວາມສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນ

ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີແລ້ວວ່າ ຄວາມສາມາດແຕ່ລະຄົນບໍ່ຄືກັນ ມີຫຼາຍຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດແລ້ວບໍ່ມີໂອກາດ ເພາະຄວາມຍາກຈົນ ແລະ ບໍ່ມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການໃດໜຶ່ງ

ສະນັ້ນ, ເມື່ອເຂົາໄດ້ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ ເຂົາຈະຄ່ອຍໆສະແດງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງເຂົາອອກ, ປະຊາຊົນກຸ່ມນີ້ ເມື່ອເຂົາໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມແລ້ວ ກໍ່ຍິ່ງເພີ່ມຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ ຈະເປັນເງື່ອງໄຂອັນດີໃນການປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານ

5.5 ແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຮ່ວມເພື່ອປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມ: ເປົ້າໝາຍການສ້າງປ່າໄມ້ຊຸມຊົນແຕ່ລະພາກ, ແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນແມ່ນມີຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ: ເງື່ອນໄຂ, ຮູບແບບ, ລະດັບ ແລະ ສິ່ງຈູງໃຈໃຫ້ປະຊາຊົນມີສ່ວນຮ່ວມ ກໍ່ແຕກຕ່າງກັນ

5.5.1 ຜົນປະໂຫຍດທີ່ປະຊາຊົນຈະໄດ້ຮັບ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຈິດສໍານຶກຂອງມະນຸດແຕ່ລະຄົນ ແມ່ນຕ້ອງການຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ຕົນເອງ, ຄອບຄົວ ແລະ ປະເທດຊາດ ການທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການໃດໜຶ່ງ ກໍ່ຈະຫຼີກລຽງບໍ່ໄດ້ເຖິງຜົນປະໂຫຍດທີ່ເຂົາຈະໄດ້ຮັບ

5.5.2 ຄວາມທຸກຍາກຂອງຊຸມຊົນ

ມະນຸດເຮົາເກີດມາທຸກຄົນ ແມ່ນຕ້ອງການດໍາລົງຊີວິດແບບສະດວກສະບາຍ ເມື່ອມີຄວາມເດືອດຮ້ອນດ້ານໃດດ້ານໜຶ່ງ ກໍ່ຕ້ອງຊອກຫາທາງອອກ ເຊັ່ນ: ການຂາດແຄນໄມ້ໃຊ້ສອຍ, ສະພາບດິນຟ້າອາກາດມີການປ່ຽນແປງ, ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ນີ້ກໍ່ແມ່ນສາເຫດໜຶ່ງທີ່ພາໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ

5.5.3 ຄວາມສົນໃຈຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ

ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີແລ້ວວ່າ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ແມ່ນເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງມວນມະນຸດຢ່າງມະຫາສານ ທັງທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ

ຖ້າທ້ອງຖິ່ນໃດຫາກຂາດແຄນປ່າໄມ້ ຍິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນທຸກຍາກໄປຕື່ມອີກ ສະນັ້ນ, ໃນປະຈຸບັນ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຈຶ່ງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍໄດ້ວາງແນວທາງການປົກປັກຮັກສາ, ສະກັດກັ້ນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າດ້ວຍຫຼາຍຮູບແບບ

5.5.4 ການບັງຄັບໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ

ເພື່ອປະຕິບັດຕາມແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ກໍ່ຄືແຜນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ນັ້ນ ມີບາງກໍລະນີ ພັກ-ລັດ ກໍ່ໄດ້ໃຊ້ກົດລະບຽບ, ຄຳສັ່ງ, ກົດໝາຍ ບັງຄັບໃຫ້ປະຊາຊົນນັ້ນປະຕິບັດຕາມ ທັງນີ້ ກໍ່ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ຄືປະເທດຊາດນັ້ນເອງ

5.6 ຕື່ອນໄຂພາໃຫ້ເກີດການມີສ່ວນຮ່ວມ

5.6.1 ປະຊາຊົນຕ້ອງມີອິດສະຫຼະໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການທີ່ເຮົາເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມນັ້ນ ຕ້ອງບົນພື້ນຖານຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບການຟື້ນຟູ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ປຸກປ່າຄືນໃໝ່ ຖ້າຫາກວ່າປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ບໍ່ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກໍ່ຈະບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ

5.6.2 ປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມສາມາດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນກິດຈະກຳຂອງການປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເຮົາຄຳນຶງເຖິງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ປະສົບການຕ່າງໆຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ການທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມແລ້ວ ເວລາທີ່ເຮົາແນະນຳວຽກໃດ ໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າໃຈ ພ້ອມນີ້ກໍ່ຄວນຈັດການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການໃຫ້ເຂົາເຈົ້ານຳອີກດ້ວຍ ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ

5.6.3 ຕ້ອງມີລະບຽບທີ່ດີໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການມີລະບຽບໃນການມີສ່ວນຮ່ວມນັ້ນ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງການເປັນກຸ່ມ ເພື່ອຈັດຕັ້ງບໍລິຫານງານປ່າໄມ້ຊຸມຊົນໃຫ້ໄດ້ດີ ການຈະມີແຜນການ, ວັດຖຸປະສົງ, ລະບຽບຫຼັກການໃນວຽກງານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ

5.6.4 ປະຊາຊົນຕ້ອງມີຄວາມເຕັມໃຈໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການປຸກປ່າໄມ້ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ສ້າງປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວ ສະນັ້ນ ພະນັກງານປ່າໄມ້ ໄດ້ມີການໂຄສະນາການເຜີຍແຜ່ໃຫ້ເຫັນ ເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ພ້ອມທັງເຮັດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມຈາກປ່າໄມ້ ເມື່ອເຮັດແນວນັ້ນແລ້ວ ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຈະເຕັມໃຈໃຫ້ຄວາມຮ່ວມໄມ້ຮ່ວມມີເປັນຢ່າງດີ

5.7 ຮູບແບບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມ

ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນວຽກງານປ່າໄມ້ສັງຄົມ ເຮົາຄວນນຳໃຊ້ຫຼາຍຮູບແບບ ເພາະວ່າ ປະຊາຊົນແມ່ນມີອາຊີບ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ສະນັ້ນ ການກຳນົດໄລຍະເວລາ ແລະ ໜ້າທີ່ວຽກງານ ກໍ່ຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ການເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມມີຫຼາຍຮູບແບບດັ່ງລຸ່ມນີ້:

5.7.1 ການມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍກົງ

ການມີສ່ວນຮ່ວມແບບນີ້ ປະຊາຊົນຕ້ອງເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມດ້ວຍຕົນເອງ ເຊັ່ນ: ໄດ້ຮັບການມອບໝາຍໃຫ້ຮັບຜິດຊອບກິດຈະກຳຕ່າງໆ, ການປະກອບຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ແລະ ອື່ນໆ

5.7.2 ການມີສ່ວນຮ່ວມໂດຍຜ່ານກຸ່ມ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການຢູ່ໃນປ່າໄມ້ສັງຄົມ ກິດຈະກຳໜຶ່ງທີ່ປະຊາຊົນເຮັດ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງເປັນກຸ່ມ ສະນັ້ນ, ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຮູບແບບປະຊາຊົນຈະຄັດເລືອກຕົວແທນຂອງຕົນ ເຂົ້າຮ່ວມໃນວຽກງານທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ: ການຝຶກອົບຮົມ, ປຶກສາຫາລື, ວາງແຜນ ຫຼື ໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລ້ວເຂົ້າມາເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສະມາຊິກພາຍໃນກຸ່ມ

5.8 ລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ

ລະດັບການມີສ່ວນຮ່ວມ ເມື່ອເຮົາພິຈາລະນາໃນດ້ານການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນແລ້ວ ສາມາດສະຫຼຸບຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມໄດ້ ດັ່ງນີ້:

5.8.1 ລະດັບໜຶ່ງບໍ່ມີສ່ວນຮ່ວມເລີຍ

ສະແດງວ່າ ລັດ ຫຼື ໂຄງການ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ວຍຕົນເອງ ຖ້າມີປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ກໍ່ແມ່ນເປັນພຽງການຈ້າງແຮງງານ ໃນໄລຍະນີ້ສາມາດໂຄສະນາຂົນຂວາຍໄປພ້ອມໆກັນ

5.8.2 ການມີສ່ວນຮ່ວມໜ້ອຍໜຶ່ງ

ການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມນັ້ນ ສຳຄັນແມ່ນສິ່ງຈູງໃຈ ກໍ່ຄືຜົນປະໂຫຍດນັ້ນເອງ ເຊັ່ນ: ໄດ້ຮັບການຕອບແທນຄ່າແຮງງານ, ໄດ້ຝຶກອົບຮົມ, ໄດ້ໄປທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ອື່ນໆ ເວົ້າລວມແລ້ວ ແມ່ນການສ້າງຄວາມຫວັງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນນັ້ນເອງ

5.8.3 ການມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍກວ່າໜ້ອຍໜຶ່ງ

ໂດຍໄດ້ຮັບການໂຄສະນາດ້ວຍເຫດຜົນ ແລະ ຜົນ ຈຶ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ຈະເຮັດໃຫ້ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳປ່າໄມ້ຊຸມຊົນຫຼາຍຂຶ້ນ

5.8.4 ການມີສ່ວນຮ່ວມປານກາງ

ເມື່ອປະຊາຊົນເຂົ້າໃຈບັນຫາໄດ້ດີສົມຄວນແລ້ວ ທາງໂຄງການ ກໍ່ຈະກຳນົດແຜນ ແລ້ວສຳພາດຄືນຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າ ຕ້ອງການຄວາມສອດຄ່ອງກັບສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ແລະ ຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ

5.8.5 ການມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍກວ່າປານກາງ

ທາງໂຄງການ ຈະເປີດໂອກາດໃຫ້ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ສະແດງຄວາມຄິດຄວາມເຫັນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຟື້ນຟູ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາປ່າບັນຫາຕ່າງໆ ຂຶ້ນກັບຜູ້ດຳເນີນໂຄງການ

5.8.6 ການມີສ່ວນຮ່ວມສູງ

ທາງໂຄງການ ຈະເປີດໂອກາດໃຫ້ປະຊາຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍທີ່ສຸດ ເຊັ່ນ: ການປຶກສາຫາລືແລກປ່ຽນຄຳຄິດຄຳເຫັນ, ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

5.8.7 ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນອຸດົມການ

ທາງໂຄງການ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຈະໄດ້ມອບໝາຍໃຫ້ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຄຸ້ມຄອງດ້ວຍຕົວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ ໃນເວລາທີ່ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈ, ຊາບຊຶ້ງ, ສະແດງຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງ, ເຫັນໄດ້ຜົນປະໂຫຍດອັນສະເພາະ ແລະ ອັນລວມມາສູ່ທ້ອງຖິ່ນຂອງພວກເຂົາ ແນ່ນອນວ່າເຂົາເຈົ້າຈະຕັດສິນໃຈເພື່ອປະຕິບັດໂຄງການຢ່າງມີປະສິດຕິຜົນ

ບົດທີ 6

ຫຼັກການ ແລະ ອົງປະກອບການຈັດວາງແຜນປ່າໄມ້ສັງຄົມ

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອໃຫ້ນັກສຶກສາ ສາມາດ

1. ກຳໄດ້ຫຼັກການວາງແຜນ
2. ເຂົ້າໃຈວັດຖຸປະສົງຂອງການວາງແຜນ
3. ຮັບຮູ້ຂະບວນການຈັດຕັ້ງໂຄງການ

6.1 ຫຼັກການວາງແຜນ

6.1.1 ຄວາມໝາຍຂອງການວາງແຜນ

ການວາງແຜນ ແມ່ນຂະບວນການຕັດສິນໃຈລ່ວງໜ້າ ຫຼືວ່າ ການວາງແຜນ ແມ່ນ ເຄື່ອງມືບໍລິຫານທີ່ເກີດໃຫ້ມີຄວາມຕັດສິນໃຈໃນຂັ້ນຕົ້ນ ໃນການເລືອກແນວທາງການປະຕິບັດ ສະນັ້ນ ເພື່ອ ໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງທີ່ຢາກເຮັດ, ຢາກໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ປະສິບຜົນສຳເລັດ, ສະນັ້ນ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງ ມີການວາງແຜນ

ສະຫຼຸບແລ້ວ ການວາງແຜນ ຄືຂະບວນການຂຶ້ນຕົ້ນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດມີການຕັດສິນໃຈ

- ການວາງແຜນໄດ້ມາຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນຢ່າງຖີ່ຖ້ວນ ແລະ ຮອບຄອບ
- ການວາງແຜນ ເພື່ອຢາກໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງ ແລະ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດໃນ

ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານ

6.1.2 ຊະນິດຂອງການວາງແຜນ

ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ວຽກງານໃດໆກໍຕາມ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການວາງແຜນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ເພື່ອຕອບສະໜອງໜ້າທີ່ວຽກງານໃຫ້ສຳເລັດ ສະນັ້ນ ວິທີການວາງແຜນ ຈຶ່ງໄດ້ມີການ ພັດທະນາຕາມລຳດັບ ແລະ ມີຫຼາຍວິທີ ເພື່ອສອດຄ່ອງກັບວຽກງານຕົວຈິງ

6.1.3 ການວາງແຜນແບບຕັ້ງເຕີມ

ແມ່ນການສະເໜີໂຄງການ ພຽງແຕ່ກຳນົດຫົວຂໍ້ຕ່າງໆໄວ້ໃຫ້ຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງໂຄງການ ເພີ່ມເຕີມໃສ່ໃຫ້ສົມບູນ ຕາມຫົວຂໍ້ທີ່ກຳນົດໄວ້ ຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ປະກອບມີດັ່ງນີ້:

- ວັດຖຸປະສົງ
- ເປົ້າໝາຍ
- ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການປະຕິບັດໂຄງການ
- ໄລຍະເວລາປະຕິບັດ
- ຜູ້ນຳພາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- ງົບປະມານຂອງໂຄງການ
- ບັນຫາອື່ນໆ

ວິທີນີ້ ເປັນທີ່ນິຍົມກັນໂດຍທົ່ວໄປ ແຕ່ຍັງຂາດຢູ່ບາງຈຸດ ເຊັ່ນ: ການຂະຫຍາຍຄວາມ ໃຫ້ກວ້າງຂວາງ ແລະ ການປະເມີນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບ

6.1.4 ການວາງແຜນຕາມວັດຖຸປະສົງ

ຂັ້ນຕອນໃນການວາງແຜນຕາມວັດຖຸປະສົງ ມີດັ່ງນີ້:

- 1) ການກຳນົດຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຄາດຄະເນຜົນງານທີ່ຈະໄດ້ຮັບອອກມາ ຢ່າງຊັດເຈນ
- 2) ພັດທະນາເປົ້າໝາຍຂອງແຕ່ລະຄົນທີ່ຈະມອບວຽກໃຫ້ຮັບຜິດຊອບ
- 3) ແບ່ງວຽກງານຮັບຜິດຊອບແຕ່ລະຈຸ, ໜ່ວຍ, ກອງ
- 4) ກຳນົດການປະເມີນຜົນໃຫ້ເປັນໄລຍະ
- 5) ການວັດຜົນແມ່ນໃຫ້ປຽບທຽບໃສ່ຄາດໝາຍທີ່ໄດ້ວາງໄວ້
- 6) ຊອກຫາເຫດຜົນສາເຫດຂອງຄວາມສຳເລັດ ແລະ ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ລົ້ມເຫຼວ ແລ້ວ

ນຳເອົາມາຖອດຖອນເປັນບົດຮຽນ

6.1.5 ການວາງແຜນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວັດຖຸປະສົງ

ມີຂັ້ນຕອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

- ເຮັດວຽກໃນການວາງແຜນຕອ່ຳເປັນໜົດຄະນະ
- ປ່ຽນບັນຫາໃຫ້ກາຍເປັນຈຸດປະສົງ
- ການວິເຄາະບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ

ວັດຖຸປະສົງການວາງແຜນສ້າງປ່າຊຸມຊົນ ມີວັດຖຸປະສົງຫຼັກຢູ່ສອງປະການ ຄື:

- 1) ວັດຖຸປະສົງໂຄງການປ່າໄມ້ຊຸມຊົນເອກະຊົນ

ແມ່ນມີວັດຖຸປະສົງຫຼັກຄື: ປູກປ່າເພື່ອຊອກຫາຜົນກຳໄລ, ສະນັ້ນ ການປູກສ້າງສວນປ່ານີ້ ແມ່ນຕ້ອງການໄມ້ທີ່ມີຮອບຕັດຟື້ນສັ້ນ, ເປັນໄມ້ທີ່ຕະຫຼາດມີຄວາມຕ້ອງການສູງ, ລາຄາດີ, ການປູກປ່າເອກະຊົນນີ້ ສ່ວນຫຼາຍຈະບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບສະພາບແວດລ້ອມ ຮອດຍາມຕັດ ກໍ່ຕັດຈົນໝົດກ້ຽງເມື່ອເວລາໄດ້ຮັບຜົນດີແລ້ວ ເຂົາກໍ່ຈະຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ປູກເທົ່າທີ່ເຂົາຈະຫາໄດ້

ປ່າຊຸມຊົນຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ປ່າຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ: ການປູກໄມ້ຂອງເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນນຳມາປູກ ເພື່ອການໃຊ້ສອຍປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ: ໄມ້ຟືນ, ຖ່ານ, ສ້ອມແປງເຮືອນຊານ ແລະ ອື່ນໆ ສ່ວນປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ ກໍ່ແບ່ງອອກເປັນສອງປະເພດ ຄື: ປ່າປູກທີ່ຊາວບ້ານຮ່ວມກັນປູກ ແລະ ປ່າທຳມະຊາດ ທີ່ຊາວບ້ານພ້ອມກັນປົກປັກຮັກສາໄວ້ ເພື່ອນຳມາໃຊ້ສອຍ ແລະ ເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຈາກປ່າແຕ່ລະວັນ ອອກມາເປັນສິນຄ້າ

- 2) ວັດຖຸປະສົງການສ້າງປ່າໄມ້ຊຸມຊົນຂອງລັດຖະບານ:

– ປັບປຸງປະສິດທິພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວນານ ໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ

– ປັບປຸງສະຖານະຄວາມທຸກຈົນ ຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນຊຸມນະບົດໃຫ້ດີຂຶ້ນ ເພາະວ່າ ປ່າໄມ້ແມ່ນບ່ອນຕອບສະໜອງປັດໃຈ 4 ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ

– ເພີ່ມຄວາມໜັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ການເມືອງ ໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດ

- ປັບປຸງດິນ ແລະ ສະພາບສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ດີຂຶ້ນ

- ນຳລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ປະເທດຊາດໄລຍະຍາວ ແລະ ການບໍລິການອື່ນໆ

6.2 ຂະບວນການຈັດຕັ້ງໂຄງການ

- ການກຳນົດໂຄງການ
- ການກະກຽມໂຄງການ
- ການວິເຄາະໂຄງການ
- ການປະເມີນຜົນໂຄງການໄລຍະທຳອິດ
- ການປະເມີນຜົນໂຄງການໄລຍະສຸດທ້າຍ

6.2.1 ການກຳນົດໂຄງການ

ໂຄງການຕ້ອງມີຊ່ອງທາງເລືອກໃນການປະຕິບັດໄວ້ຫຼາຍຢ່າງ ຫຼາຍວິທີ:

- ກຳນົດບັນຫາທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະມີຜົນກະທົບເຖິງໂຄງການເວລາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
- ໂຄງການແມ່ນຜ່ານການຄັດເລືອກທີ່ເໝາະສົມແລ້ວ
- ໂຄງການໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດເປັນ
- ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ສູງ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບງົບປະມານພຽງພໍ ຫຼື ຄວາມຮ່ວມມືຈາກ

ທ້ອງຖິ່ນ

6.2.2 ການກະກຽມໂຄງການ

- ການວິເຄາະທາງວິຊາການ
- ການວິເຄາະເສດຖະກິດ
- ການວິເຄາະທາງດ້ານຖານະການເງິນ
- ການວິເຄາະທາງສັງຄົມ
- ການວິເຄາະທາງດ້ານສະຖາບັນ
- ການວິເຄາະທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ເອກະສານອ້າງອີງ

ສະພາແຫ່ງຊາດ. 2008. ກົດໝາຍປ່າໄມ້

ສູນຝຶກອົບຮົມວະນະສາດຊຸມຊົນແຫ່ງພູມມິພາກເອເຊຍ ແລະ ປາຊີຟິກ. 2541. ຂ່າວສານປ່າໄມ້ຊຸມຊົນ.

ພາກວິຊາຈັດສັນອ່າງໂຕ່ງ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ. 2004. ຄູ່ມືບົດສອນວິຊາປ່າໄມ້ສັງຄົມ. ຄະນະວິທະຍາສາດ
ປ່າໄມ້. ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ